

Darīsim KOPĀ!

KAM ELEKTROENERĢIJA KĻŪS DĀRGĀKA?

6. lpp.

Vieni lietotāji mēnesī ietaupīs 2,50 eiro,
citi – vienu eiro piemaksās!

LIELAS PĀRMAINĀS JŪRMALĀ

Pilsētā ievieš jaunu atkritumu izvešanas sistēmu.
Kurš būs ieguvējs?
Nepalaidiet garām semināru!

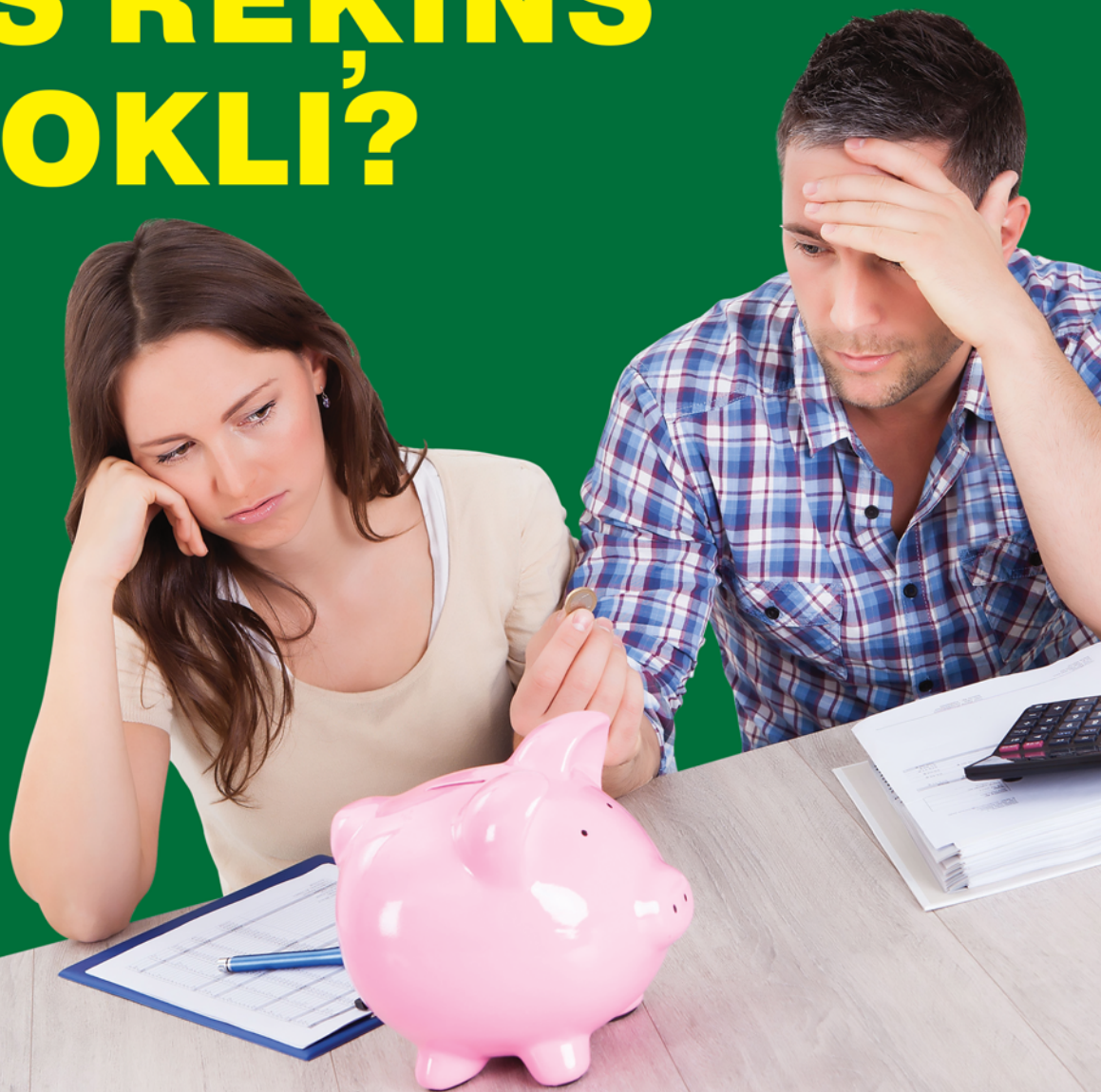
9. lpp.

№10 (110), oktobris 2017 www.kopaa.lv Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

KĀDS BŪS RĒKINS PAR DZĪVOKLI?

No 15. oktobra
dzīvokļu īpašnieki
saņems pārvaldnieka
apsaimniekošanas
tāmes nākamajam
gadam. Būs vērts
apspriesties
ar kaimiņiem!

2. lpp.

ATSAKIETIES NO LIEKAS ZEMES!

Rīgā saņemti jau 188 iesniegumi
no mājām, kuru īemītņieki nevēlas
zemju īpašniekiem maksāt tik daudz!

4.–5. lpp.

LAIKS UZZINĀT, KĀDA BŪS APSAIMNIEKOŠANAS MAKSA

Pēc 15. oktobra daudzi dzīvokļu īpašnieki varēs pārvaldniekam pieprasīt plānoto dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un remontdarbu izmaksu tāmi 2018. gadam.

Marina MATROŅINA

Likums noteic, ka tiem pārvaldniekiem, kuru pārvaldīšanā ir dzīvokļu īpašnieku valdījumā nepārņemtas mājas, uz katra gada 15. oktobri jābūt sagatavotām plānoto apsaimniekošanas un remontu izmaksu tāmēm nākamajam gadam. No šī dokumenta dzīvokļu īpašnieki var uzzināt, kādi remontdarbi plānoti viņu mājā un cik liela būs par dzīvokli maksājamā summa mēnesī. Šogad pirmo reizi tāmes tiek izveidotas, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr. 408. Galvenais jaunums – iedzīvotājiem vairs nebūs iespējas atteikties no remontdarbiem un obligātajiem maksājumiem uzkrājumu fondā nākotnē veicamajiem remontdarbiem.

Šī gada vasarā par jaunajiem noteikumiem rakstīja gandrīz visās valstīs izdotajās avīzēs. Tika ziņots, ka dzīvokļu īpašnieki būs pilnībā pakļauti pārvaldnieka noteikumiem. Ja pārvaldnieks nolems, ka mājai nepieciešams jauns jumts, jārenovē visi balkoni vai jāmaina caurules, dzīvokļu īpašniekiem nebūs citas izejas kā maksāt. Tiem, kuri atsacīsies, krāsies parāds, kas var beigties ar dzīvokļa zaudēšanu tiesvedības ceļā.

Piedāvājam tikt skaidrībā par to, kas notiks īstenībā. Gaidāmās izmaiņas komentē Rīgas apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Igors Trubko.

- Vai taisnība, ka turpmāk lēmumu par maksājuma apmēru remontdarbu uzkrājumu fondā pieņems mājas apsaimniekotājs?

- Ne gluži. Sāksim ar to, ka Latvijā ir spēkā *Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums*, kurā noteikts, ka dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums veidot uzkrājumu fondu plānotajiem remontdarbiem. Šajā likumā arī teikts, ka pārvaldnieka uzdevums ir izpildīt dzīvokļu īpašnieku pieņemtus lēmumus. Rezultātā mēs redzam, ka abas šīs normas ir pretrunā viena otrai – dzīvokļu īpašnieki var nolemt atteikties no uzkrājumu veidošanas un tad pārvaldniekam nav nekādu iespēju piespiest viņus veidot uzkrājumus remontdarbiem. Taču pārvaldīšanas nozarē ir vēl viens normatīvais akts – *Likums par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju*, kurā noteikts, ka to māju dzīvokļu īpašniekiem, kuri nav izveidojuši dzīvokļu īpašnieku biedrību vai noslēguši savstarpēju līgumu par daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, apmaksas kārtību par mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 408 (spēkā stājušies 2017. gada 21. jūlijā un aizstāj labi zināmos MK noteikumus Nr. 1014).

Šajos noteikumos ir teikts, ka dzīvokļu īpašniekiem nav tiesību atteikties no maksājumu veikšanas nākotnē plānoto remontdarbu uzkrājumā.

- Tātad to māju dzīvokļu īpašniekiem, kuri savu īpašumu nav pārņēmuši valdījumā, ir liegta iespēja iekļauties remontdarbu plānošanā. Savukārt to māju īpašnieki, kuri ir sava īpašuma valdītāji,

ir tiesīgi patstāvīgi lemt jautājumu par uzkrājuma fonda lielumu un izlietojumu?

- Jā, tieši tādu kārtību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 408.

- Kā pārvaldniekam būs jāpaziņo nepārņemto māju dzīvokļu īpašniekiem par plānotajiem remontiem un paredzamo maksājumu apjomu remontdarbu uzkrājumu fondā?

- Pēc jau minēto noteikumu prasībām nepārņemto māju pārvaldnieka pienākums ir ik gadu sagatavot dzīvokļu īpašniekiem remontdarbu plānu un paredzamo izdevumu tāmi. Turklāt šai tāmei jābūt gatavai līdz katra gada 15. oktobrim.

- Kā iedzīvotāji var iepazīties ar tāmēm?

- Normatīvie akti nepieprasa pārvaldniekam tāmjū nosūtīšanu individuāli katram dzīvokļa īpašniekam. Viņam tikai līdz 15. oktobrim katram klientam jāpaziņo, kur viņš var saņemt informāciju, piemēram, uz speciāli izveidotiem stendiem vai apsaimniekošanas uzņēmuma mājaslapā utt.

- Ko darīt, ja dzīvokļa īpašnieks nelieto internetu, bet no stenda vai informācijas dēļa tāme ir pazudusi?

- Saskaņā ar MK noteikumos Nr. 408 noteikto, ikvienam dzīvokļa īpašniekam ir tiesības rakstveidā pieprasīt pārvaldniekam izsniegt tāmes eksemplāru individuāli. Turklāt pārvaldnieka pienākums – šo tāmi izsniegt ne vēlāk kā nedēļas laikā kopš iesnieguma saņemšanas brīža.

- Ko darīt dzīvokļu īpašniekiem, kuri ir saņēmuši nākamā gada tāmi, bet nepiekrīt paredzētajai apsaimniekošanas maksai?

- Sešu nedēļu laikā pēc 15. oktobra viņiem ir tiesības sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci vai veikt aptauju, lai apstiprinātu savas tāmes variantu.

- Vai tam ir kāda jēga, ja kopš 2018. gada dzīvokļu īpašniekiem nav tiesību atteikties no pārvaldnieka ielānotajiem remontiem?

- Protams, ka to vajag darīt, jo kopsapulce vienlīdz var pieņemt daudzus svarīgus lēmumus. Piemēram, noteikumu punkts 15.4. ieteic dzīvokļu īpašniekiem balsot par citu mājas remonta, atjaunošanas vai pārbūves finansēšanas avotu piesaisti.

- Ko tas nozīmē?

- Kopsapulce var pieņemt lēmumu ielānotos darbus apmaksāt ar kredīta palīdzību.

- Kā saprast noteikumu 15.5. punktu, kurā teikts, ka kopsapulce „var pieņemt lēmumu par citu dzīvojamās mājas remontu, atjaunošanas vai pārbūves darbu veikšanas laiku vai finansējuma sadalījumu pagadiem”?

- Tas nozīmē, ka dzīvokļu īpašnieki var nobalsot par plānoto darbu pārvešanu uz citu laiku. Pieņemsim, ka mājai nepieciešams jauns jumts un paredzamās izmaksas ir 20 000 eiro. Pārvaldnieks ir noteicis, ka vajadzīgā summa jāsakrāj viena gada laikā. Dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē var pieņemt lēmumu, ka nepieciešamo summu apņemas sakrāt divu vai pat trīs gadu laikā un pēc tam veikt ielānoto jumta remontu.

- Noteikumi noteic arī to, ka dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības atsāties no mājas un tai piegulošās teritorijas sanitārās kopšanas izmaksu segšanas.

- Tas ir pilnībā attaisnojams lēmums, kas ne vienai vien mājai palīdzējis iekonomēt līdzekļus. Ja īpašnieki pieņem šādu lēmumu, viņiem uzreiz jāvienojas, kā tiks organizēta mājas sanitārā kopšana un kurš no dzīvokļu īpašnieku vidus uzņemsies atbildību par noteiktās kārtības ievērošanu. Ja dzīvokļu īpašnieki izveidoto grafiku neievēros, mājai var tikt piemērots sods.

Jāatceras, ka municipālā policija un pašvaldības administratīvā komisija neļaus mājas piegulošajai teritorijai palikt nesakoptai.

- Dzīvokļu īpašnieku kopsapulce var pieņemt lēmumu par mājas apdrošināšanu. Vai tam ir kāda jēga?

- Kopīpašuma apdrošināšana patlaban nav obligāta prasība, taču dzīvokļu īpašniekiem ir iespēja apdrošināt visu māju kopumā vai atsevišķas kopīpašuma daļas, piemēram, liftu vai siltumzemi.

- Kā rīkoties to māju dzīvokļu īpašniekiem, kuri tomēr vēlas atteikties no remontdarbiem?

- Viņiem ir tikai viena iespēja – sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci un pieņemt lēmumu par mājas pārņemšanu savā valdījumā. Turklāt pēc šī lēmuma pieņemšanas mainīt apsaimniekošanas uzņēmumu nav obligāti. Pēc kļūšanas par pilntiesīgiem savas mājas saimniekiem, kas būtībā ir pārņemšana valdījumā, dzīvokļu īpašnieki iegūst pilnīgu brīvību no pārvaldnieka uzspiestiem lēmumiem un turpmāk visu ar māju saistīto lemj paši.

- Ne katrā mājā dzīvokļu īpašnieki var nonākt pie vienota viedokļa. Vai var izveidoties situācija, ka pārvaldnieks jauno noteikumu normas izmanto ļaunprātīgi un uzliek iedzīvotājiem nesamaksājamas finansiālās saistības?

RĪGAS APSAIMNIEKOTĀJU ASOCIĀCIJA

rīko BEZMAKSAS informatīvo semināru par temu

- **Cik maksāsim par dzīvokli nākamgad? Apsaimniekošanas maksas apreķināšana atbilstoši jauniem MK noteikumiem N°408**
- **Aktuālās izmaiņas normatīvajos aktos namu apsaimniekošanas jomā**
- **Atbildes uz jautājumiem**

**Kad:
Kur:**

25 oktobrī, plkst. 19.00
Imantas kultūras nams,
Anniņmuižas bulvārā 29, Rīgā
Lūgums pieteikt dalību iepriekš pa tālruni 25603289
vai elektroniski uz e-pastu:
info@kopaa.lv
Vietu skaits ierobežots!

Kā pierakstīties?

- Nē, no tā baidīties nevajag, jo noteikumi paredz pārvaldniekiem ierobežojumus. Piemēram, noteikumu 5. punktā sacīts, ka „obligātos izdevumus par dzīvojamās mājas remontu, kā arī maksājumu par turpmākajos periodos obligāto pārvaldīšanas darbību ietvaros veicamajiem dzīvojamās mājas remonta darbiem tāme ietver, ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti dzīvojamās mājas bojājumi”.

Tas nozīmē, ka par katru ielānoto remontu ir jābūt apsekojuma aktam, ar kuru var iepazīties katrs mājas dzīvokļu īpašnieks.

- Tātad bez ļoti nopietna pamatojuma pārvaldnieks nevarēs ielānot mājā renovāciju, lai piespiestu iedzīvotājus par to maksāt?

- Nē, attiecībā uz renovāciju noteikumu 6. punktā ir teikts, ka mājas pārbūve vai atjaunošana ir paredzama tikai tajos gadījumos, „ja tehniskās apsekošanas atzinumā ir secināts, ka dzīvojamās mājas turpmākās ekspluatācijas priekšnoteikums ir dzīvojamās mājas atjaunošana vai pārbūve”. Tātad maksājumi turpmākajos periodos par mājas atjaunošanu vai pārbūvi ir ietverami tikai tādā gadījumā, ja pēc pilnvērtīgas tehniskās apsekošanas eksperts slēdzienā ir atzinis, ka bez atjaunošanas vai pārbūves mājas tālākā ekspluatācija nebūs iespējama.

- Savukārt pavisam neskaids ir jauno noteikumu 7. punkts, kurā teikts, ka pārvaldnieks var neplānot remontdarbus mājā, kura atrodas avārijas vai pirmsavārijas stāvoklī. Vai ar to jāsaprot, ka avārijas stāvoklī esošās mājas ir atstātas savam liktenim – lai stāv, kamēr sabruks?

- Šajā punktā ir piezīme, ka minētos maksājumus pārvaldnieks tāmē

var neietvert, „ja dzīvojamās mājas konstrukcijas vai to elementi ir avārijas vai pirmsavārijas stāvoklī un dzīvojamās mājas tehniskie ekspluatācijas rādītāji un ar tiem saistītie citi ekspluatācijas rādītāji ir tiktāl pasliktinājušies, ka dzīvojamās mājas atjaunošana vai pārbūve ir ekonomiski nepamatota”. Tas nozīmē, ka atsevišķos gadījumos dzīvokļu īpašniekiem izdevīgāk šādu māju nojaukt, nekā censties to remontēt.

- Saskaņā ar noteikumiem pārvaldnieka pienākums ir šādā avārijas stāvoklī esošā mājā sasaukt dzīvokļu īpašnieku sapulci un piedāvāt risinājumus?

- Tieši tā, ja pārvaldnieks avārijas stāvoklī esošā mājā nav ielānojis remontdarbus, viņam jāsasauca sapulce. Tad dzīvokļu īpašnieki tomēr var nobalsot par savas mājas glābšanu un paši lemt, cik daudz un kādā apmērā atjaunot un cik naudas šim vajadzībām krāt. Taču, ja godīgi, mani mulsina kāds cits aspekts.

- Kas tieši?

- Es nesaprotu, kā pašvaldības būvvalde vispār pieļauj cilvēku dzīvošanu avārijas stāvoklī esošās mājās. Ja reiz valdība ir pieņēmusi lēmumu ar 2018. gada 1. janvāri atļaut pārvaldniekiem vairs neremontēt avārijas stāvoklī esošās mājas, tad turpmāk ir arī jāaizliedz tajās dzīvot cilvēkiem.

- Kā jums šķiet, vai avārijas stāvoklī esošo māju dzīvokļu īpašnieki ir gatavi šādiem lēmumiem?

- Tas skan skarbi, bet viņiem nav daudz variantu izvēlei. Vislabākais risinājums ir mājas pilna renovācija, piesaistot Eiropas Savienības fondu atbalsta līdzekļus. Tas ļautu atjaunot visas komunikācijas, jumtu, fasādi, turklāt izdarīt to par puscenu.

IZREMONTĒTI 80 MĀJU PAGALMI!

Rīgā ir beigušies šajā gadā plānotie daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu un piebraucamo ceļu remontdarbi

Šajā gadā kopumā remontu tika veikti 15 Rīgas apkaimēs – Ķengaragā, Pļavniekos, Purvciemā, Imantā, Ilguciēmā, Juglā un citās vietās. Piebraucamie ceļi tika izremontēti 80 adresēs.

Šajā gadā pagalmu remontdarbiem tika iztērēti četri miljoni eiro. Daudzi pagalmi tika asfaltēti, citos – ieklāts bruģis.

Atgādinām, ka apjomīgo pilnietas iekšpagalmu remontu programmu Rīgas dome sāka 2012.

gadā, un tā tiks pabeigta tikai tad, kad būs izremontēti visi pagalmi, kuros pašvaldībai saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir tiesības ieguldīt savus līdzekļus. Kopumā šim mērķim kopš programmas sākuma ir izdalīti vairāk nekā 25 miljoni eiro. **K**

VAI NEAPKRĀPS AR NAUDU?

„Patlaban Rīgas dome aktīvi aģitē daudzdzīvokļu māju iedzīvotājus pieņemt lēmumu par mājas renovācijas darbu sākšanu. Cilvēkiem jāpiekrīt kredīta ņemšanai, kuru pēc tam līdz 50% atmaksāšot no Eiropas Savienības fondiem. Esmu pensionārs bez liekiem līdzekļiem, tādēļ mani interesē jautājums, vai līdzfinansējums ir garantēts arī nākotnē, kad līdzekļu būs arvien mazāk?”
Ar cieņu, Vladimirs

Cienijamais Vladimira kungs, piedodam līdz 2023. gadam Latvija jau ir saņēmusi ES fondu līdzfinansējumu 141 miljona eiro apmērā. Šī summa jau ir garantēta un formāli nodota mūsu valstij. Piedevām šajā programmā tiks tērēti vēl 25 miljoni eiro no Latvijas valsts budžeta. Naudu izda-

līs mājām, kuras pretendēs uz līdzfinansējuma saņemšanu renovācijas darbiem. Eksperti ir saskaitījuši, ka naudas pietiks aptuveni 1000 mājām. Kolīdz finansējums būs sadalīts, projektu pieņemšana tiks pārtraukta. Tā kā uztraukties, ka līdzekļu jūsu mājai varētu nepietikt, nav pamata.

Informācijai – pašlaik finanšu institūcijā Altum (iestāde, kurai ir uzdots pienākums rīkoties ar renovācijai piešķirtajiem naudas līdzekļiem) ir iesniegti pieteikumi no 200 mājām. Tas nozīmē, ka programmā vēl ir pietiekami daudz neizmantotu finanšu līdzekļu. **K**

EUROLOGI

Jauni **LOGI** jūsu mājai – ražoti **LATVIJĀ** no pārbaudītiem materiāliem un komponentēm no **VĀCIJAS!**

**IZDEVĪGI
UZTICAMI
KVALITATIVI
ĒRTI**

Tālrunis: +371 67185914 E-pasts: info@eurologi.lv
Fakss: +371 67185913 Brīvības gatve 193C, Rīga

Utori BERAMO BŪVMATERIĀLU TIRDZniecība un piegāde

Visu veidu smiltis, grants, dolomīta un granīta šķembas, baltās un pelēkās marmora drupatas, oļi, smiltis ar sāli, tehniskā sāls (neiesaiņota vai 50 kg maisos), betons, java, keramzīts, izdedži, skaidas, MELNZEME, KŪTSMĒSLI, KŪDRA.

BŪVGRUŽU, SADZĪVES ATKRITUMU, LAPU UN SNIEGA SAVĀKŠANA UN IZVEŠANA: Teritoriju, pagrabu un telpu tīrīšana.

ĒKU DEMONTĀŽA

TRANSPORTA PAKALPOJUMI: pašgāzēji GAZ, ZIL, KamAZ, Mercedes-Benz, Renault, MAN. Ekskavators.

Strādājam bez brīvdienām. Jebkurš samaksas veids. Cenas pēc vienošanās.

Tālr. 67529957 no 8.00 līdz 20.00, mob. 29255785

ATLAIDES DERĪGUMA TERMIŅŠ NAV IEROBEŽOTS

ATLAIDE KUPONA UZRĀDĪTĀJAM **5%**

Vācijas ražotāja apkures radiatori **“KERMI”** 25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tālr. 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

VESELĪBAS CENTRĀ

Rīga, Lāčplēša iela 24, korp. B

IZNOMĀ TELPAS

+ PRIVĀTPRAKSEI
+ MEDICĪNAS IESTĀDEI

Tālrunis 29720081

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidām Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

Avīze «Darīsim Kopā!»

Izdevējs: SIA «EGO projekts»
Reģistrācijas numurs: 000703294
Tālrunis: 29172377
Reklāmas nodaļa: 29147618
http://www.kopaa.lv
E-pasts: info@kopaa.lv
Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011
Iznāk sadarbībā ar Rīgas apsaimniekotāju asociāciju
Iespējam: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

MAINĀM visai mājai vecos dzīvokļu ūdens skaitītājus pret C klases mēraparātiem ar datu attālinātas nolasīšanas iespēju 25 GADU PIEREDZE

Uzskaitē BEZ patēriņa korekcijas

20040513

info@sistemserviss.lv

ZENNER® www.spsune.lv
VĀCIJA Pārdodam un uzstādām

ŪDENS, SILTUMA SKAITĪTĀJUS darbas pieredze no 1991. gada

- metroloģiskā pārbaude, mazgāšana un tīrīšana
- maiņa pret pārbaudītajiem • remonts un regulēšana

PĀRDODAM un MONTĒJAM vācu radiatorus

Ekskluzīvais izplatītājs Latvijā – firma SIA SPS-UNE. Lic. № 2258-R
Rīga, Jūrmalas gatve 90, 125. birojs
Tālr.: 67418824, 67427709, 67112446, e-mail: spsune@inbox.lv

KĀ ATBRĪVOTIES NO LIEKĀS

Marina MATROŅINA

Ne pirmo gadu dzīvokļu īpašnieki vērsas pašvaldībā ar lūgumu pārskatīt mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala lielumu, kas viņiem iedalīts privatizācijas brīdī. Zemesgabala lieluma pārskatīšana iedzīvotājiem nākotnē var dot ievērojamu naudas līdzekļu ekonomiju.

Piemēram, pašlaik ir sagatavoti funkcionāli nepieciešamā zemesgabala pārskata provizorisks rezultāti Rīgā, Anniņmuižas bulvārī 46.

Privatizācijas komisijas speciālisti ir nonākuši pie atzina, ka mājas dzīvokļu īpašniekiem nav nepieciešams no privātipašnieka nomāt 4800 kvadrātmetrus, jo mājas funkcionēšanas nodrošināšanai pilnīgi pietiek ar 3300 kvadrātmetriem zemes. Šis pārskats vēl jāapstiprina Rīgas domē, un galīgais lēmums spēkā varētu stāties 2018. gada beigās. Ja visi aprēķini būs bijuši pareizi, tad mājas Anniņmuižas bulvārī 46 dzīvokļu īpašnieku maksājumi par zemi samazināsies par vienu ceturto daļu.

Jaunie noteikumi spēkā jau trīs gadus

Kurš gan nezina, ka tūkstošiem daudzdzīvokļu māju uzceltas uz privātipašniekiem piederošiem zemesgabaliem. Ar brīdi, kad nomas maksas par zemes lietošanu ievērojami pieauga, dzīvokļu īpašnieki sāka interesēties par iedalīto zemesgabalu izmēru un lietderību.

Privatizācijas procesa sākumposmā privatizācijai nodotās mājas funkcionāli nepieciešamā zemesgabala lielums tika noteikts pēc Vides un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātās metodikas, tādēļ patlaban, ieraugot vecos plānus, dzīvokļu īpašnieki secina, ka privatizācijas brīdī viņu mājai iedalīts nepamatoti liels zemesgabals.

Atteikties no liekās zemes bija ļoti sarežģīti. Lai tas izdotos, dzīvokļu īpašniekiem nācās vai nu panākt vienošanos ar zemes īpašnieku, vai vērsties ar prasību tiesā parastajā kārtībā (skaidrs, ka cerēt uz labvēlīgu spriedumu šādā lietā bija visai bezcerīgi). Pēc Tieslietu ministrijas datiem, 2015. gadā ar liekās zemes problēmu bija saskārušies aptuveni 100 000 dzīvokļu īpašnieki un ap 7000 zemju īpašnieku.

Minētā jautājuma risināšanai tika pieņemti grozījumi likumā *Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju*, kuri pieļāva, sākot ar 2015. gada 1. jūliju dzīvokļu īpašniekiem pašiem iniciēt savai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala lieluma pārskatīšanu. Saskaņā ar grozījumiem likumā pieņemti arī Ministru kabineta noteikumi Nr. 522 *Privatizējamajai dzīvojamajai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala noteikšanas kārtība* un Rīgas domes saistošie noteikumi Nr. 177 *Dzīvojamajai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala pārskatīšanas saistošie noteikumi*, kuros noteikts, ka Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā esošai dzīvo-

jamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala pārskatīšanu nodrošina, lēmumu attiecībā uz dzīvojamajai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala pārskatīšanas uzsākšanu un lēmumu attiecībā uz dzīvojamajai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala pārskatīšanu pieņem Rīgas pašvaldības dzīvojamo māju Privatizācijas komisija.

Savukārt ierosinājumu pārskatīt dzīvojamajai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu jāiesniedz Privatizācijas komisijā vai Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centrā Rīgā, Rātslaukumā 1.

Pirmajās nedēļās – 100 iesniegumu

Kolīdz likuma grozījumu saturs kļuva zināms iedzīvotājiem, sākās rosīga darbība – jau pirmajos mēnešos Privatizācijas komisija saņēma aptuveni 100 iesniegumu, un interese nemazinās visu šo gadu laikā. Dzīvokļu īpašnieki izrāda aktīvu interesi, jo saprot, ka mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala samazināšana var dot ievērojamu līdzekļu ietaupījumu nākotnē.

Patlaban komisijā ir iesniegti teju 200 māju dzīvokļu īpašnieku iesniegumi, bet kopumā iesāktais process var skart aptuveni 2700 daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieku intereses.

Jāatzīst, ka ne katru zemesgabalu izdosies pārskatīt. Piemēram, MK noteikumu Nr. 522 23. pants noteic, ka „pārskatot funkcionāli nepieciešamajā zemesgabalā iekļaujamo zemi, netiek pārskatīta tā zemes daļa, kura likumā *Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju* noteiktajā kārtībā nodota īpašumā dzīvokļa īpašumu īpašniekiem”.

Darbs – liels, atteikumu – maz

– 2017. gada 25. septembrī Privatizācijas komisija bija saņēmusi iesniegumus no 188 dzīvojamām mājām, – stāsta Rīgas pašvaldības dzīvojamo māju Privatizācijas komisijas priekšsēdētāja vietnieks **Normunds Beinārovičs**. – Visbiežāk, saņemot iesniegumu no vienas mājas iedzīvotājiem, mums nākas pārskatīt visu kvartāla zemesgabalu izmērus. Rezultātā patlaban mūsu rīcībā esošie iesniegumi par zemesgabala lieluma pārskatīšanu skar aptuveni 2758 dzīvojamās mājas. Tas ir vairāk nekā puse no visa Rīgas pašvaldības dzīvojamā fonda! (Pašlaik Rīgas pašvaldības bilancē ir 5232 dzīvojamās mājas.) Minētie skaitļi liecina, kāda apjoma darbs ir uzdots Privatizācijas komisijas

speciālistiem, lai izskatītu iedzīvotāju iesniegumus. Turklāt procesa darbietilpību palielina tas, ka zemesgabalu lielumu pārskatīšanas laikā kvartāla ietvaros ir jāņem vērā visi likumi un noteikumi, kas attiecas uz zemes ierīkošanu un pilsētplānošanu. Jau tagad var apgalvot, ka, pamatojoties uz aktīvu dzīvokļu īpašnieku interesi par piesaistītā zemesgabala izmēra pārskatīšanu, jādomā, ka iesniegto pieteikumu skaits – 188 – ir tālu no gala skaitļa, un tas tikai turpinās augt.

– Privatizācijas komisijai sešu mēnešu laikā ir jāpaziņo dzīvojamās mājas pārstāvim par funkcionāli nepieciešamā zemesgabala lieluma pārskatīšanas uzsākšanu vai arī atteikumu to pārskatīt. Cik bieži jūs iedzīvotājiem atsakāt?

– Pašlaik ir pieņemti 153 lēmumi par zemes platības pārskatīšanas uzsākšanu, bet 20 māju dzīvokļu īpašnieki ir saņēmuši atteikumu. Visbiežāk no ieceres jāatsakās to dzīvokļu īpašniekiem, kuru mājas atrodas valsts kultūras pieminekļu aizsargjoslā vai ietilpst UNESCO mantojuma sarakstā iekļauto objektu zonā, jo šādos gadījumos zemesgabala kontūru maiņa ir aizliegta ar likumu, tāpēc zemesgabala pārskatīšana objektīvi nav iespējama.

– Vai Rīgā ir mājas, kuru zemes īpašniekiem piederošie funkcionāli nepieciešamie zemesgabali jau ir samazināti?

– Katras atsevišķās daudzdzīvokļu ēkas, kas iesniegusi komisijai

pārskatīšanas pieprasījumu, zemes pārskatīšanas process būs uzskatāms par pabeigtu tikai tajā dienā, kad pārskata rezultātus apstiprinās Rīgas dome, tādēļ pašlaik Rīgā šādu māju vēl nav. Bet komisija iekļaujas Ministru kabineta noteiktajos termiņos: pirmajiem pārskata rezultātiem jābūt sagatavotiem līdz 2018. gada 3. ceturksnim.

– Lielāko daļu pieteikumu – apmēram 100 – jūsu komisija saņēma gandrīz tūlīt pēc programmas pasludināšanas. Vai jums pietiks laika atbildēt uz visiem pieprasījumiem līdz 2018. gada beigām?

– Komisija dara visu nepieciešamo, taču speciālistu noslogojums tādiem apjomiem, kā iepriekš minēti, ir ļoti liels, tādēļ nākotnē netiek izslēgta iespēja atsevišķus pakalpojumus iegādāties kā ārpalpojumu.

– Vai dzīvokļu īpašniekiem ir jāmaksā par funkcionāli nepieciešamās zemesgabala lieluma pārskatīšanu?

– Nē, visus administratīvos izdevumus, kas rodas darba procesā, sedz pašvaldība.

Iedzīvotāju iegribas ne vienmēr ir izpildāmas

– Vai dzīvokļu īpašniekiem komisijai ir jāiesniedz jau gatavs plāns ar atzīmēm, no kuriem zemesgabaliem viņi vēlas atteikties?

– Lai paātrinātu pārskatīšanas procesu, dzīvokļu īpašnieki komisijā var saņemt kadastrālajā sistēmā reģistrēto zemesgabalu robežu plānu un patstāvīgi atzīmēt tajā nepieciešamās kontūras. Kā pierāda prakse, īpašnieki bieži vēlas atteikties no praktiski visas zemes, kas tiek definēta kā funkcionāli nepieciešama dzīvojamajai ēkai, un tas, protams, objektīvi nav iespējams.

– Šī vēlme taču ir tik dabiska – zemes noma ir ļoti dārga!

– Šādu dzīvokļu īpašnieku vēlmes nav iespējams izpildīt. Piemēram, daži plānā norāda, ka viņiem būtu pietiekami ar zemesgabalu pa mājas perimetru, kura robežas nepārsniedz trīs līdz piecus metrus no mājas sienām. Komisijas speciālisti, apmeklējusi īpašumu, lai pārbaudītu situāciju dabā, bieži norāda, ka šāda prasība nav izpildāma, jo funkcionāli nepieciešamajam zemesgabalam jābūt pietiekamam, lai dzīvojamo

Tas ir svarīgi!

Dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības vērsties pašvaldībā ar iesniegumu par mājai piesaistītā zemesgabala lieluma pārskatīšanu, izteikt savus argumentus pārskatīšanas procesā, kā arī apstrīdēt pašvaldības lēmumu tikai tadā gadījumā, ja tā ir lēmusi dzīvokļu īpašnieku kopība. Lēmumam jābūt pieņemtam atbilstoši *Dzīvokļu īpašuma likumā* noteiktajai kārtībai. Tas nozīmē, ka katrs atsevišķs mājas dzīvokļa īpašnieks ar šādu iesniegumu komisijā vērsties nevar.

ZEMES?

māju uzturētu un nodrošinātu visu tai nepieciešamo infrastruktūru – labiekārtojumu un komunikācijas: autostāvvietu, bērnu rotaļu laukumu, atkritumu konteineru novietni utt.

- Vai dzīvokļa īpašniekam ir tiesības individuāli pieprasīt mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala lieluma pārskatīšanu? Vai šis pieteikums jāapstiprina dzīvokļu īpašnieku kopsapulcei?

– Normatīvie akti paredz, ka dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības sākt mājai piesaistītā zemesgabala pārskatīšanu un pārskatīšanas procesā izteikt savus argumentus. Domes priekšsēdētājam vai Administratīvajai tiesībai izvirzīt prasību ar mērķi apstrīdēt /pārsūdzēt pašvaldības lēmumu attiecībā uz pārskatīšanas iniciatīvu vai tiešo zemesgabala pārskatīšanas rezultātu dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības, ja šādu lēmumu pieņēmusi īpašnieku kopība *Dzīvokļu īpašuma likumā* noteiktajā kārtībā.

Ar ko sākt?

- Pieņemsim, ka mājā ir aktīvistu grupa, kas ir gatava panākt mājai piešķirtās, bet privātam zemes īpašniekam piederošās zemes platības pārskatīšanu. Ar ko viņiem vajadzētu sākt?

– Ja daudzdzīvokļu nama aktīvistiem trūkst informācijas par zemes izmēra pārskatīšanas procedūru, vienmēr ir iespēja vērsties individuāli Privatizācijas komisijā, kas atrodas Pērses ielā 10/12 Rīgā un saņemt nepieciešamo konsultāciju un dokumentu sarakstu, kas dzīvokļu īpašniekiem jāiesniedz kopā ar zemesgabala lieluma pārskatīšanas pieteikumu. Jautājumus var uzdot arī īpašā sadaļā mājaslapā <http://www.rdzmpk.lv>.

Pats pieteikuma iesniegšanas fakts, pilnvarotās personas izvēle, kas pārstāvēs kopības intereses visās sarunās, dzīvokļu īpašniekiem ir jāapspriež un jāapstiprina kopsapulcē vai arī rakstveida aptaujas veidā, nesauscot dzīvokļu īpašnieku kopsapulci (šim lēmumam ir nepieciešams vienkāršs dzīvokļu īpašnieku vairākuma balsojums).

Pēc pieteikuma saņemšanas komisija izstrādā un izvieto savā mājaslapā jauno funkcionāli nepieciešamā zemesgabala plānu un dod visām ieinteresētajām pusēm laiku sava viedokļa izteikšanai par pārskatīto projektu. Ja dzīvokļu īpašnieki nepiekrīt komisijas situācijas redzējumam vai uzskata, ka komisija nav ņēmusi vērā tādus vai citādus faktorus, viņiem par to ir jāiesniedz attiecīgs iesniegums. Pēc visu precizējumu ieviešanas jaunais mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala plāns tiks apstiprināts Rīgas domē.

Patlaban ir sagatavoti zemesgabala pārskata sākotnējie rezultāti daudzdzīvokļu mājai Rīgā, Anniņmuižas bul-

vārī 46. Lēmumu vēl apstiprinās Rīgas dome, un tas stāsies spēkā 2018. gada beigās.

- Ko komisija secināja, pārskatot funkcionāli nepieciešamās zemes lielumu mājai Anniņmuižas bulvārī 46, ņemot vērā, ka tas bija viens no pirmajiem iesniegumiem?

– Komisijā vērsās šis daudzdzīvokļu ēkas aktīvistu grupa ar lūgumu pārskatīt mājai piesaistītā funkcionāli nepieciešamā zemesgabala izmēru. Apspriežot šo jautājumu, komisijas speciālisti secināja, ka zemesgabala izmēru ir iespējams pārskatīt. Lai to paveiktu, komisijai bija jāpārskata visi funkcionāli nepieciešamie zemesgabali pārējām šī lielā kvartāla mājām. Turklāt bija jāpanāk līdzsvars starp dzīvokļu un zemes īpašnieku interesēm.

- Tas šķiet pilnīgi nereāli, jo šī kvartāla robežās atrodas vairāk nekā 70 zemesgabali!

– Jā, no šiem 70 zemesgabaliem 21 bija privatizēts, t. i. nodots dzīvokļu īpašniekiem likuma *Par valsts un pašvaldības dzīvojamu ēku privatizāciju* noteiktajā kārtībā, tādēļ tie pārskatīšanai netika pakļauti; 29 šī kvartāla zemesgabali ir privāto vai juridisko personu īpašums, bet 10 zemesgabali ir Rezerves fonda zeme. Visi šie zemesgabali bija jānovērtē un jāpārskata kvartāla robežās, tas nozīmēja daudzu māju zemesgabalu robežu pārskatīšanu.

Kas notiks ar lieko zemi?

- Ko mājas Anniņmuižas bulvārī 46 dzīvokļu īpašnieki ieguva pēc zemesgabala lieluma pārskatīšanas?

– Saskaņā ar normatīvajiem aktiem sākumā, kad māja tika privatizēta, tai noteica funkcionāli nepieciešamā zemesgabala lielumu aptuveni 4800 kvadrātmētru platībā. Pēc pārskatīšanas izrādījās, ka no privātpašnieka nomāto zemesgabalu no pašreizējiem 4800 m² var samazināt līdz 3300 m². Komisija to arī ierosinās realizēt. Tas nozīmē, ka zemes nomas maksa dzīvokļu īpašniekiem konkrētajā gadījumā ievērojami samazināsies.

Normatīvie akti noteic, ka zemesgabala pārskatīšana jāveic ne vēlāk kā 2,6 gadus no brīža, kad beidzas vietējās pašvaldības lēmuma pārsūdzēšanas periods. Ir dzirdēts viedoklis: „Kāpēc tas velkas tik ilgi?” Prakse, kā redzams iepriekš aprakstītajā situācijā, parāda, cik dzīvojamās ēkas funkcionāli nepieciešamā zemesgabala pārskatīšanas process ir grūts un cik daudz tam nepieciešams specifisku zināšanu, prasmju un, protams, arī laika.

- Kas ar liekajiem zemesgabaliem notiks turpmāk?

– Dažādās situācijās risinājumi var būt atšķirīgi. Attiecībā uz dzīvojamo māju Anniņmuižas bulvārī 46 mēs ti-

cam, ka zemes īpašnieks pats varēs izmantot atbrīvoto zemesgabalu. Tomēr dzīvokļu īpašniekiem šādās situācijās jārēķinās ar iespējamām sekām.

- Piemēram, kādām?

– Zemes īpašniekiem ir tiesības rīkoties ar savu īpašumu, piemēram, ierīkot autostāvvietu atbrīvotajā vietā, būvēt viendzīvokļa vai pat daudzdzīvokļu ēku utt. Piemēram, Anniņmuižas bulvārī 46 atbrīvotā platība ir pietiekama, lai zemes īpašnieks uzbūvētu daudzstāvu dzīvojamo ēku. Tātad dzīvokļu īpašniekiem jārēķinās ar šādām zemesgabala pārskatīšanas sekām.

- Vai zemes īpašniekam ir tiesības paziņot: „Nē, šis brīvais zemesgabals man nav vajadzīgs, sadaliet to starp kaimiņu mājām, lai citi dzīvokļu īpašnieki turpina man maksāt iri!”

– Nē. Ja zemes izmēra pārskatīšanas laikā tiek konstatēts, ka atbrīvoto zemesgabalu var izmantot kā neatkarīgu zemes vienību likuma ietvaros noteiktajā kārtībā, to atdos zemes īpašniekam.

- Ko darīt gadījumā, ja pārskatīšanas laikā atbrīvojas neliels gabaliņš kaut kur pagalmā?

– Ja mēs redzēsīm, ka zemes robežu pārskatīšanas rezultātā zemes īpašnieks patstāvīgi nespēs izmantot nelielu zemes gabaliņu, var gadīties, nebūs iespējams pārskatīt zemesgabalu, kas funkcionāli nepieciešams ēkai. Visbiežāk veidojas situācijas, ka, pārskatot vairāku māju funkcionāli nepieciešamos zemesgabalus, tik un tā izveidojas pietiekami liela brīvā teritorija, ko atdot zemes īpašniekam tālākai izmantošanai.

- Ja dzīvokļu īpašnieki nolemj, ka komisijas piedāvātais risinājums viņus neapmierina, vai viņiem ir iespējams atteikties no pārskatīšanas?

– Aizliegums atteikties no pārskatīšanas dzīvokļu īpašnieku kopībai netiek paredzēts, tikai jāatceras, ka jau sāktais process viena kvartāla robežās ietekmē vairāku vai pat daudzu māju intereses. Ar šo faktu nerēķināties būs grūti, tādēļ no zemesgabala robežu pārskatīšanas rezultātiem atteikties būs sarežģīti. Praksē šādi atteikumi ir bijuši, bet visi dzīvokļu īpašnieki komisijā ieradusies likumā paredzēto sešu mēnešu laikā, kas atvēlēti dzīvokļu īpašnieku iesniegumu pārskatīšanai un lēmuma par zemesgabala pārskatīšanas procesa uzsākšanu sagatavošanai.

- Tātad dzīvokļu īpašniekiem, kuri gatavo pieprasījumu par mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala izmēru pārskatīšanu, vispirms kārtīgi jāpārdomā, pirms ar iesniegumu rokās doties uz Privatizācijas komisiju?

– Bez šaubām. Katrs dzīvokļu īpašnieku lēmums par zemesgabala robežu pārskatīšanu jāapsver un jāpārdomā atbilstoši spēkā esošajam likuma normām. **K**

ORDO

PROPERTY
MANAGEMENT

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA PĀRVALDĪŠANA

Profesionāla pārvaldīšanas
metožu izvēle un kvalitatīva
apsaimniekošanas pakalpojumu
sniegšana.

Uzņēmuma galvenais birojs:
Ziedleju iela 6,
Mārupe, LV- 2167, Latvija

Tālr.: +371 678 555 05
info@ordoproperty.lv
www.ordoproperty.lv

**Tehniskā
SĀLS
SMILTIS
ar sāli**

neiesaiņota
vai 50 kg
maisos

LAPU UN SNIEGA SAVĀKŠANA UN IZVEŠANA

Strādājam bez brīvdienām. Jebkurš samaksas veids. Cenas pēc vienošanās.

Tālr. **67529957** no 8.00 līdz 20.00, mob. **29255785**

IZNOMĀ **Lāčplēša iela 24, k. A**

**BIROJA TELPAS
CENTRĀ**

IZDEVĪGAS CENAS

Tālr.: **29720081**

PIEJAMAS TELPAS NO 10 LĪDZ 200 KV: M.

CIK MAKSĀS GAISMA?

2018. gadā iedzīvotāju vairākums varēs taupīt uz elektroenerģijas patēriņa, bet garāžu un dārza mājiņu īpašnieki maksās vairāk

Iloņa MILLERE

Ekonomikas ministrija ir paziņojusi, ka elektroenerģijas cena iedzīvotājiem mainīsies jau 2018. gadā. Rezultātā daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji, kuri mēnesī tērē vairāk par 100 kWh, būs ieguvēji, bet to objektu īpašnieki, kuru patēriņš ir mazs, būs spiesti maksāt vairāk.

Cik patlaban maksā OIK?

Elektroenerģijas cena pašlaik Latvijā veidojas no trim daļām – tīrās elektrības cenas (43,1 eiro/MWh), elektrības pārvades pakalpojumu izmaksām (37,3 eiro/MWh) un obligātās iepirkuma komponentes OIK (26,8 eiro/MWh).

OIK ir jāmaksā katram elektroenerģijas patērētājam, lai kāds būtu tā lielums – ražošanas uzņēmums vai dārza mājiņas īpašnieks. Šo naudu saņem elektroenerģijas piegādātājs. Tiek uzskatīts, ka tādā veidā lietotāji kompensē izdevumus, kas piegādātājam rodas, iepērkot tā saukto „zaļo” enerģiju, kas iegūta no koģenerācijas, izmantojot atjaunojamus resursus.

Eiropas Savienībā maksā mazāk

Ekonomikas ministrijā veiktie aprēķini pierāda, ka pašreizējā OIK cena mūsu elektroenerģijai mažina konkurētspēju.

– Latvijā noteiktā OIK cena ir piektā augstākā visā Eiropas Savienībā, – atzīst Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks Jānis Patmalnieks. – Piemēram, Zviedrijā obligātā iepirkuma komponente ir tikai 50 centi par vienu megavatstundu.

Varētu šķīst, ka pie visa vainīga valdība, kas mums uzspiedusi tik augstu OIK maksājumu, kā rezultātā elektroenerģija Latvijā maksā 107,2 eiro/

MWh. Salīdzinājumam: Dānijas iedzīvotāji maksā 90,9 eiro/MWh, igauņi – 80,6 eiro/MWh, bet zviedri – 55,7 eiro/MWh. Neskatoties uz to, Ekonomikas ministrija turpina apgalvot, ka OIK cenas apmērs ir noteikts objektīvi. Turklāt lietotājiem tas mākslīgi nofiksēts 26,6 eiro/MWh līmenī.

– Īstenībā obligātās iepirkuma komponentes lielums mūsu valstī patlaban ir tuvu 40,0 eiro/MWh, – saka J. Patmalnieks. – Vienkārši starpību starp fiksēto un patieso cenu elektroenerģijas ražotājam kompensē valsts. Interesanti, ka šo kompensāciju apmaksai tiek izmantoti līdzekļi, ko Valsts kasē kā dividendes iemaksā uzņēmums *Latvenergo*.

Laiks glābt lietotājus!

Lai Latvijā saglabātu energoietilpīgu ražošanu, valdībai nekas cits neatliek, kā mainīt obligātā iepirkuma komponentes aprēķina kārtību. Sākot ar 2018. gadu, maksu par iepirkumu veidos divas daļas: fiksētā un mainīgā. Fiksētā daļa iedzīvotājiem būs jāapmaksā tikai par noteiktas jaudas pieslēguma esamību konkrētajā objektā – mājā, dzīvoklī, birojā vai ražošanas ceļā, neatkarīgi no patērētā elektroenerģijas daudzuma. Mainīgā OIK daļa būs atkarīga no elektroenerģijas patēriņa.

Uzņēmumiem šāda aprēķinu metodika ir izdevīga, bet kā būs iedzīvotājiem?

Pēc Ekonomikas ministrijas aprēķiniem iznāk, ka lielākais vairums dzīvokļu īpašnieku, kuriem

elektrību nodrošina vienas fāzes pieslēgums, pēc jaunās metodikas varēs sākt ekonomēt.

– Pozitīvas pārmaiņas sajūtīs iedzīvotāji, kuri tērē ne mazāk par 82 kWh mēnesī, – sola J. Patmalnieks.

Ar trim fāzēm ekonomēt grūti

Taču, ja dzīvokļa īpašniekam, kam ir vienas fāzes pieslēgums, vispār nav elektroenerģijas patēriņa, piemēram, viņš ir aizbraucis, tad rēķins var pat pieaugt (skat. infografiku).

Vēl skarbāk būs tiem lietotājiem, kuri izmanto jaudīgus trīsfāžu pieslēgumus. Lai sāktu taupīt, šiem lietotājiem būtu jātērē vairāk par 200 kWh mēnesī.

– No situācijas ir izeja, – apgalvo AS *Sadales tīkls valdes* priekšsēdētājs *Andris Pinkulis*. – Šādu objektu īpašnieki var vērsties pie mums ar lūgumu pieslēguma jaudu samazināt.

Pagājušajā gadā, kad Latvijā bija ieviesta maksa „par rozeti”, ar iesniegumiem par jaudas samazināšanu uzņēmumā vērsās 43 000 objektu īpašnieki, no kuriem 31 000 bija mājāsaimniecību īpašnieki. Šāda saimniecības pārskatīšana ļāva elektrotīkla izmantošanas efektivitāti paaugstināt par 18%.

Aizsargātiem lietotājiem palīdzēs valsts

Pieņemsim, ka mājāsaimniecības īpašniekam tik tiešām ir nepieciešams trīsfāžu pieslēgums, tikai viņš to lieto pusgadu, bet pārējā laikā ir aizbraucis.

– Šādos gadījumos mēs klientam piedāvājam īslaicīgu (līdz sešiem mēnešiem) atslēgšanu no

Kas ir aizsargātais elektroenerģijas lietotājs?

Atsevišķām iedzīvotāju grupām valsts kompensē elektroenerģijas cenas svārstības. Šajā grupā ietilpst:

- trūcīgas vai maznodrošinātas personas;
- ģimenes, kurām ir piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes statuss;
- daudz bērnu ģimenes;
- ģimenes, kuras aprūpē bērnu invalīdu;
- I grupas invalīdi.

Latvijā kopumā ir aptuveni 170 000 iedzīvotāju, kas atbilst aizsargātās personas statusam.

Lai saņemtu aizsargātā lietotāja pakalpojumu, personai, kura atbilst aizsargātā lietotāja kritērijiem, vai tās pārstāvim jāpiesakās:

- pašvaldībā, ja persona atbilst trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusam;
- pie aizsargātā pakalpojuma sniedzēja *Latvenergo*, ja persona atbilst daudz bērnu ģimenes vai ģimenes ar bērnu invalīdu, vai personas ar I grupas invaliditāti statusam.

Aizsargātās personas statuss dod tiesības lietotājam elektroenerģijas patēriņu norēķināties par daudz izdevīgāku cenu.

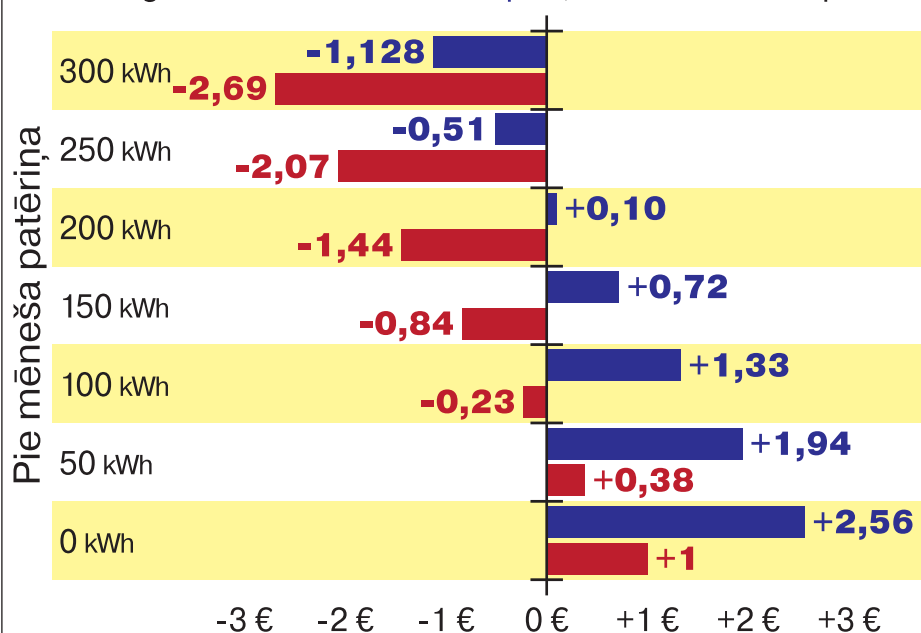
elektrotīkla, – skaidro A. Pinkulis. – Pēc atgriešanās objektā klients samaksā tikai faktiskos izdevumus par pieslēguma atjaunošanu.

Tajā pašā laikā iedzīvotājiem, kuri ziemas sezonā nemēdz uzturēties savās garāžās, dārzu mājiņās vai līdzīgos objektos ar vienas fāzes pieslēgumu, ekonomēt neizdosies. Pirmkārt, jaudas samazināšana viņu objektā vairs nav iespējama, otrkārt, objekta atslēgšana no tīkla rudens–ziemas mēnešos finansālu ieguvumu nedos (pavasārī nāksies apmaksāt faktiskus izdevumus par pieslēguma atjaunošanu, un tā nav niecīga summa).

No skaidrojuma jāsecina, ka pēc jaunā OIK apmaksas modeļa zaudētājos paliek tie mājāsaimniecību īpašnieki, kuri savu pieslēgumu lieto sezonāli. Kaut arī nebūs tērēts neviens kilovats, lietotājs piegādātājam maksās 1 eiro mēnesī. Izmaiņas vispār nejutīs tie iedzīvotāji, kuri ietilpst tā sauktajā aizsargāto grupā. Viņiem 2018. gada cenu paaugstinājumu tāpat kā līdz šim kompensēs valsts. **K**

Kā mainīsies elektroenerģijas patēriņa rēķins?

Pieslēgums: ■ 3 fāzes 16 ampēri; ■ 1 fāze 16 ampēri

SĀKUSIES ABONĒŠANAS KAMPAŅA!

Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem, tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!

Noformējiet abonementu tuvākajā *Latvijas Pasta* nodaļā

„Darīsim Kopā” INDEKSS – 1255

ABONĒŠANAS CENA GADAM – tikai 6 eiro

2018. gadā mēs būsim kopā ar jums KATRU MĒNESI

KĀ PANĀKT APMĀKSU, ATBILSTOŠU KVADRĀTMETRIEM?

Konfliktsituācija mājā: lielu apartamentu īpašnieki ilgstoši dara pāri mazāku dzīvokļu saimniekiem

Liene VARGA

Šāda netipiska situācija ir izveidojusies daudzdzīvokļu mājā Jūrmalā, Muižas ielā 13. Platībā mazāku dzīvokļu īpašnieki šajā jaunajā projektā ir mūžīgā konfliktā ar kaimiņiem, kuru īpašumā ir visai iespaidīgi apartamenti. Strīda cēlonis – mājai sniegto pakalpojumu apmaksas metodika.

Pēc mājas pārstāves Svetlanas Kaļiņičenko stāstītā noskaidrojās, ka māja Muižas ielā 13 ir uzbūvēta 2001. gadā un ir ļoti ērta un mājīga, kaimiņi cits citu pazīst, jo kopā ir 12 dzīvokļu. Vienā kāpņu telpā izvietoti apartamenti ar platību, ne mazāku par 200 kvadrātmetriem katram, bet divās pārējās kāpņu telpās atrodas mazāki dzīvokļi (starp citu, mazākā dzīvokļa īpašniekam pieder 92 kvadrātmētru liels īpašums).

Šķiet, kādas bēdas var būt, dzīvojot tādā prestižā mājā? Tomēr miera iedziņotājiem nav.

– 2004. gadā mājas aktivisti noorganizēja īpašnieku kopsapulci un aicināja visus balsot par mājas sadalīšanu dzīvokļu īpašumos, jo līdz liktenīgajai sapulcei īpašniekiem piederēja tikai domājamās daļas, – stāsta Svetlana. – Šis lēmums patiešām bija nepieciešams un labs, tikai, kā vēlāk izrādījās, tajā pašā sapulces protokolā, to īpaši neapsprīžot, bija ierakstīts vēl viens punkts. Īsti nezinot, zem kā parakstās, dzīvokļu īpašnieki piekrita katrs maksāt 1/12 daļu no mājas kopējiem apsaimniekošanas un pārvaldīšanas izdevumiem, neskatoties uz īpašumā esošo kvadrātmētru skaitu.

Jāatzīmē, ka šāds risinājums ir teju vai unikāls, jo visā Latvijā dzīvokļu īpašnieki par minētajiem pakalpojumiem maksā proporcionāli īpašumā esošajai dzīvojamai platībai. Mazu dzīvokļu īpašnieki par apsaimniekošanu maksā mazāk nekā viņu kaimiņi, kuru īpašumā ir lielas dzīvojamās platības.

– Minēto vienošanos 2004. gadā parakstīja visi 12 mājas dzīvokļu īpašnieki. Tagad katrs ik mēnesi maksā vienādu summu par apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pakalpojumiem – 170 eiro, – stāsta Svetlana. – Sprotams, ka mazo dzīvokļu īpašnieki nevēlas maksāt tikpat, cik viņu kaimiņi no lielajiem apartamentiem. Lai apmaksas kārtību mainītu, 2013. gadā mājā tika noorganizēta lēmuma pieņemšana aptaujas veidā, nesauscot dzīvokļu īpašnieku kopsapulci. Par apmaksas kārtību proporcionāli dzīvokļu īpašumu platībai nobalsoja septiņi īpašnieki. Atgādināsim, ka mājā, kurā ir 12 dzīvokļu īpašumi, lēmuma pieņemšanai tas ir pietiekami (50% + 1 balss = 7bal-

sis). Kad balsošanas protokolu iesniedza mājas pārvaldniekam, viņš to neceremonējoties vienkārši izmeta papīrgrozā.

Kā rīkoties neapskaužamajā situācijā nonākušajiem mazo dzīvokļu īpašniekiem, kuri, starp citu, mājā veido vairākus? Konsultāciju sniedz jurists Aleksandrs Kvedars (tālrunis: 26634444).

– Vai 2004. gada sapulcē dzīvokļu īpašnieki drīkstēja pieņemt pēc būtības netaisnīgu lēmumu, ka visi īpašnieki maksā 1/12 daļu no izdevumiem, neatkarīgi no viņu īpašumā esošo kvadrātmētru skaita?

– Ne 2004. gadā, ne arī vēlāk Latvijā nav bijuši spēkā normatīvie akti, kuri aizliegtu dzīvokļu īpašniekiem savā mājā pieņemt alternatīvu apsaimniekošanas maksas noteikšanas metodiku.

– Kas patlaban jādara mājas Muižas ielā 13 mazo dzīvokļu īpašniekiem, lai mainītu apmaksas kārtību?

– Tas, ka 2004. gadā apmaksas kārtība bijusi pieņemta ar 100% balsojumu, nenozīmē, ka lēmumu nevar pārskatīt un mainīt. Saskaņā ar Dzīvokļu īpašuma likumā noteikto, lai mainītu jautājumu par apmaksas kārtību, pietiek ar vairākuma balsojumu, un tas nozīmē 50% + 1 balss. Tas nozīmē, ka jāorganizē kopsapulce, kurā piedalās vismaz septiņi īpašnieki, un viņiem visiem jānobalso „par”. Pēc tam juridiski korekti pieņemtais lēmums stājas spēkā un ir saistošs visiem mājas Muižas ielā 13 dzīvokļu īpašniekiem.

– Vai šis lēmums ar vienādu spēku attiecas arī uz tiem īpašniekiem, kuri dzīvokļus iegādājušies pēc 2004. gadā pieņemtā lēmuma?

– Jā, protams, visi mājas Muižas ielā 13 dzīvokļu īpašnieki iepriekš pieņemtie lēmumi attiecas arī uz jaunajiem dzīvokļu īpašniekiem, jo viņu pienākums ir izpildīt mājā pieņemtos lēmumus neatkarīgi no laika, kad tie pieņemti. Ja kāds no īpašniekiem nav apmierināts ar kārtību, kāda noteikta mājā, viņš var izmantot likumā noteiktās tiesības saukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci un piedāvāt pārējiem apspriešanai savu jautājuma risinājumu, kas var stāties spēkā gadījumā, ja par to nobalso vairākus.

– Kā rīkoties gadījumā, ja pārvaldnieks iepriekš iesniegto balsošanas protokolu vienkārši izmet un ignorē dzīvokļu īpašnieku lēmumu, kas pieņemts ar balsu vairākumu?

– Vienkāršākais padoms – ja mājas apsaimniekotājs visus cenšas pārspēt viltībā, viņu vienkārši vajag nomainīt uz citu profesionālu apsaimniekotāju, kuš zina savu darbu un strādā dzīvokļu īpašnieku interesēs. Patiesībā cita veida, kā apieties ar šādu darboni, nav.

– Vai pastāv iespēja patlaban – 2017. gadā – mainīt apmaksas metodiku, izmantojot 2013. gada kopsapulces balsojuma rezultātus?

– Ja dzīvokļu īpašnieku rīcībā ir saglabāti tās sapulces dokumentu oriģināli – protokols, sapulces dalībnieku reģistrācijas lapa un citi, tad tos ir iespējams izmantot. Likumā gan ir teikts, ka dzī-

vokļu īpašnieku pienākums ir viena mēneša laikā informēt apsaimniekotāju par mājā notikušu sapulci vai aptauju un tajā pieņemtajiem lēmumiem. Lai apsaimniekotājam pieprasītu sākt 2013. gada sapulcē pieņemto lēmumu pildīšanu, dzīvokļu īpašniekiem ir jāatrod pierādījums tam, ka viņi apsaimniekotāju ir informējuši (tam noderēs gan *Latvijas Pasta* čeks par ierakstītas vēstules nosūtīšanu, gan saglabāta elektroniskā pasta vēstule). Ja kopš tā laika ir mainījies apsaimniekotājs, tas nav iemesls dzīvokļu īpašniekiem no jauna neiesniegt minēto lēmumu apliecinātas kopijas un pieprasīt pieņemto lēmumu pildīšanu.

Galvenais nosacījums – lai pēc 2013. gada par šo pašu jautājumu nebūtu pieņemti vēl citi lēmumi. Tādā gadījumā katrs jaunākais lēmums izbeidz iepriekšējo.

– Kas būs, ja dzīvokļu īpašnieki vienkārši atsacīsies apmaksāt rēķinus, kuru uzskata par netaisnīgiem?

– Manuprāt, mājā Muižas ielā 13 jābūt spēkā apmaksas metodikai, kāda tika noteikta kopsapulcē 2013. gadā, ja pēc tam neseko kāds cits lēmums. Ja mājas aktivistiem ir saglabājušies tās sapulces dokumentu oriģināli, tad apsaimniekotājam vajag pieprasīt maksas pārrēķinu kopš 2013. gada.

Savukārt, ja šie dokumenti nav saglabāti, tad patvaļīgi pieņemt lēmumu nemaksāt es neiesaku. Tā rīkoties nedrīkst, jo tad apsaimniekotājam ir tiesības pret nemaksātājiem vērsties tiesā. Visefektīvākā izeja it kā bezizejā ir jaunas kopsapulces sasaukšana vai arī lēmuma par apmaksas metodikas maiņu pieņemšana aptaujas veidā, nesauscot dzīvokļu īpašnieku sapulci. **K**

16. starptautiskās būvniecības, remonta un interjera izstādes

“Māja. Dzīvoklis 2017”

laikā 2017. gada 20. oktobrī

Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā tiek rīkots zinātniski praktiskais forums

„Mājokļu pārvaldīšanas prakse, daudzdzīvokļu namu atjaunošanas iespējas”

Rīkotāji: Starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrība *BT 1* • Ekonomikas ministrija • Latvijas Namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācija (LNPA) • Latvijas Namu pārvaldnieku gilde • RTU, Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma ekonomikas institūts (BUNI)

Norises vieta: Starptautiskais izstāžu centrs Ķīpsalā, Ķīpsalas iela 8, Rīgā

10.00–10.00	Konferences dalībnieku reģistrācija	
10.30–10.35	Konferences atklāšana	
10.35–10.55	Fotokonkursa „Energoefektivitāte mums apkārt” laureātu apbalvošana	Ekonomikas ministrija, žurnāls „Būvinženieris”
10.55–11.20	Altum daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas programma, tās ieviešana	Ingus Salmiņš, Altum
11.20–11.40	Namu pārvaldīšanas nozares normatīvo aktu regulējuma aktualitātes	Mārtiņš Auders, Ekonomikas ministrijas Mājokļu politikas departamenta direktors
11.40–12.00	Namu pārvaldīšanas nozares aktualitātes, Vācijā gūtā pieredze, LNPA darbība	Ģirts Beikmanis, LNPA valdes priekšsēdētājs
12.00–12.10	Mājokļu politikas aktualitātes	Edmunds Valantis, Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks
12.10–12.25	Dzīvojamo māju atjaunošanas projektu izstrādē iesaistīto pušu kompetence un savstarpējā sadarbība	RTU, BUNI doktorante Iveta Puķīte, vad. Ineta Geipele
12.25–12.40	Būvniecības procesa pasūtītājs, izpildītājs un uzraugi – kopīgs projekts vai ciņas lauks	RTU, BUNI doktorants Edgars Pudzis, vad. Sanda Geipele, Ineta Geipele
12.40–12.55	Vizuālās vides plānošanas funkciju ietekme uz nekustamā īpašuma projektu vērtību	RTU, BUNI doktorants Nikita Kočanovs, vad. Ineta Geipele, Raja Kočanova
12.55–13.10	Jūras kadastrs nekustamā īpašuma nozares attīstībai Latvijā	RTU, BUNI doktorante Iveta Stāmare, vad. Jānis Kaminskis, Ineta Geipele
13.10–13.25	Zaļā būvniecība – sertificēšanas pieredze Latvijā un Vācijā	RTU, BUNI doktorante Linda Kauškale, vad. Ineta Geipele
13:25–16.00	Citi jautājumi, domu apmaiņa un izstādes apmeklējums	Aivars Janelsītis, LNPA konsultants

Kontaktpersonas: Ģirts Beikmanis (29154340; girts.beikmanis@gmail.com), Aivars Janelsītis (26464083)

SILTUMA PIETIKS VISIEM!

Uz iedzīvotāju jautājumiem atbild uzņēmuma *Rīgas siltums* speciālisti!

Ilona MILLERE

Oktobrī Rīgā sākās apkures sezona. Protams, daudzus iedzīvotājus interesē, cik lieli būs rēķini par siltumu un kam sūdzēties, ja radiatori dzīvoklī joprojām ir auksti. Uz jautājumiem par apkuri atbildēja uzņēmuma *Rīgas siltums* speciālisti.

- Kad Rīgā oficiāli sākas apkures sezona?

- Ēkās apkure tiek pieslēgta pēc dzīvokļu īpašnieku iniciatīvas, kad par to ir nobalsojuši vairākums dzīvokļu īpašnieku un savu vēlmi pauduši pilnvarotajai personai vai apsaimniekotājam, kurš ar iesniegumu vērsas pie *Rīgas siltuma*.

Rīgas siltums par apkures sezonas sākumu/beigām akceptē to datumu, kurā ir pieslēgti/atslēgti vairāk nekā 50% ēku. Vienlaikus jāatgādinā, ka ir klienti, kuri apkuri neatslēdz arī vasaras mēnešos, lai arī drēgnajās un lietainajās vasaras dienās mājoklī pastāvīgi būtu komfortabli, ko nodrošina praktiski visās Rīgas ēkās uzstādītie automatizētie individuālie siltummezgli (ISM).

- Vai joprojām pastāv nosacījums, ka apkuri ieslēdz, ja vidējā āra gaisa temperatūra ir +8? Kas pieņem lēmumu par apkures pieslēgšanu mājai - *Rīgas siltums*, pārvaldnieks vai īpašnieku kopība?

- Daļa iedzīvotāju joprojām kļūdaini domā, ka apkure mājām tiek pieslēgta tad, kad vidējā āra gaisa temperatūra trīs diennaktis pēc kārtas nepārsniedz +8 grādus. Šāds noteikums nepastāv jau sen. Rīgā apkures sezonu var sākt sev vēlamā laikā, ar nosacījumu, ka mājai nav parādu par patērēto siltumu un siltummezgls ir sagatavots apkures sezonai. Rīgā kārtība, kādā pieslēdz apkuri, ir nemainīga jau daudzus gadus - dzīvokļu īpašniekiem ir jāvērsas pie savas ēkas apsaimniekotāja vai pilnvarotās personas ar lūgumu sākt apkures sezonu.

- Cik māju Rīgā saņem apkuri no *Rīgas siltuma*?

- 76% no visas siltumenerģijas, kas nepieciešama Rīgai, pārvada un sadaļa *Rīgas siltums*. 77% no uzņēmuma piegādātās siltumenerģijas tiek izmantoti dzīvojamajām mājām apkurei un karstā ūdens sagatavošanai.

Kopējais objektu skaits ir ap 8000 ēku (skaits nedaudz mainās - ir gan jauni klienti, kas katru gadu nāk klāt, gan arī tādi, kas, piemēram, uz rekonstrukcijas laiku atslēdzas).

- Cik māju šogad pārgāja uz alternatīvo apkuri un atvienojās no centrālās apkures?

- Pēdējos 12 mēnešos 14 ēkas atslēdzās no centralizētās siltumapgādes sarakā ar rekonstrukciju vai saimnieciskās darbības pārtraukšanu, un tikai 4 - pārējot uz alternatīviem apkures veidiem.

- Cik māju šogad pieslēdzās centralizētai apkurei no jauna?

- Pēdējos 12 mēnešos pieslēdzās ap 40 jaunu objektu, to skaitā ēkas, kas iepriekš bija atslēgušās no centralizētās siltumapgādes.

- Kādus labumus mājai dod individuālais siltummezgls?

- Nereti rīdnieki ir pārsteigti, ka apkures sezonas laikā radiatori vienu dienu ir siltāki, citu - vēsāki. Šīs ir automatizētā individuālā siltummezgla priekšrocības - lai izmantotu siltumu racionāli un taupīgi, automatizētais siltummezgls nodrošina, ka āra gaisa temperatūrai pazeminoties, radiatori kļūst siltāki, bet tad, kad tā paaugstinās, radiatori ir vēsāki. ISM dod iespēju regulēt temperatūru atbilstoši klientu komforta prasībām dzīvoklī vai maksātspējai noteiktam periodam pie noteiktām āra gaisa temperatūrām, nepieļaujot pārkurī. Vēlamos temperatūras parametrus nosaka ēkas apsaimniekotājs, vienojoties ar dzīvokļu īpašniekiem.

Mājas ievadā ir uzstādīts siltumenerģijas skaitītājs, kurā tiek uzskaitīts tikai faktiski ēkā patērētais siltumenerģijas daudzums (cik iedzīvotāji patērē, tik tiek uzskaitīts), un tikai par to tiek izrakstīts rēķins.

- Cik māju Rīgā jau ir pieslēgušas apkuri?

- Patlaban situācija ir dinamiska, mainās pa stundām. Pašlaik apkure ir pieslēgta jau 6160 ēkām jeb 78,5%, kas izmanto *Rīgas siltuma* piegādāto siltumenerģiju, to skaitā 436 izglītības iestādēm un 137 ārstniecības iestādēm, 4585 dzīvojamajām ēkām, kā arī 1002 iestādēm jeb nedzīvojamajam fondam.

- Kādus modernizācijas darbus *Rīgas siltums* paveica šovasar, lai siltuma piegāde kļūtu drošāka un taupīgāka?

- Lai palielinātu centralizētās siltumapgādes konkurētspēju un nodrošinātu patērētājiem kvalitatīvu servisa līmeni, kā arī panāktu augstu siltumapgādes drošību, izmantojot modernas un efektīvas siltumapgādes tehnoloģijas, *Rīgas siltums* pastāvīgi investē modernizācijas projektos.

Gatavojoties apkures sezonai, esam veikuši virkni darbu. Pārbūvējuši aptuveni 8 km jaunu siltumtīklu bezkanāla tehnoloģijā, lai nodrošinātu drošu un nepārtrauktu siltumapgādi, ir veiktas siltumtīklu hidrauliskās pārbaudes, kas ir visefektīvākā metode, kas ļauj pārliecināties par siltumtīklu drošību, samazinot apkures sezonā iespējamo siltumtīklu defektu skaitu, esam ap-

kures sezonai atbilstoši sagatavojuši savus siltumavotus, kas ir 5 siltumcentrāles un 38 automatizētas gāzes katlumājas.

Pamanāmākie remontdarbi bija Brīvības ielā, kur šogad kopumā nomainīti siltumtīkli gandrīz 1,9 km garumā, un šo remontdarbu laikā *Rīgas siltums*, izbūvējot pagaidu siltumtīklus, nodrošināja karstā ūdens piegādi 249 ēkām, tādējādi visu remontdarbu laiku šo ēku iedzīvotāji saņēma karsto ūdeni. Darbus Brīvības ielā *Rīgas siltums* pabeidza augusta beigās, apsteidzot plānoto grafiku par 10%.

- Kādi defekti atklājās hidraulisko pārbaužu laikā?

- Kopumā tika veiktas 18 siltumtīklu hidrauliskās pārbaudes laika posmā no 9. maija līdz 25. jūlijam. Daugavas labā krasta hidrauliskā pārbaude šogad tika pabeigta rekordīsā laikā: lai nodrošinātu karstā ūdens padeves atjaunošanu tās pašas dienas vakarā 93% abonentu un vēl divu dienu laikā praktiski visiem pie *Rīgas siltuma* siltumtīkliem pieslēgtajiem abonentiem, bojājumu atklāšanā un novēršanā 24 stundu darba režīmā tika iesaistīti vairāk nekā 400 *Rīgas siltuma* darbinieki. Papildus tika piesaistītas 20 brigādes noplūžu likvidēšanai. Gadu iepriekš - 2016. gadā - Daugavas labā krasta siltumtīklu hidrauliskās pārbaudes nozīmīgāko bojājumu novēršana un karstā ūdens padeves atjaunošana vairāk nekā 90% abonentu tika nodrošināta trešajā dienā no pārbaudes sākšanas dienas.

Lielākais siltumtīklu plūsmas tika konstatēts maģistrālās siltumtrases cauruļvadā DN 1200 (diametrs 1,2 m) Dzelzavas un Nīcgales ielu krustojumā, un pēc 29 stundu remontdarbiem karstā ūdens padeve 95 abonentiem tika

pieslēgta divas dienas pēc pārbaudes sākšanas.

- Cik daudz siltuma saražo pats *Rīgas siltums*, un cik daudz no tā uzņēmums iepērk?

- Galvenās siltumenerģijas ražotājas Rīgā ir valsts akciju sabiedrība *Latvenergo* piederošās koģenerācijas stacijas, no kurām *Rīgas siltums* iepērk aptuveni 68% visas nepieciešamās siltumenerģijas. Patlaban aptuveni 2% siltuma tiek iepirkti no citiem uzņēmumiem. Pārējais siltumenerģijas apjoms tiek saražots *Rīgas siltumam* piederošajos siltumavotos: 5 siltumcentrālēs, kā arī vairākos desmitos mazu un vidēju katlumāju. No pašu saražotās siltumenerģijas arvien vairāk (patlaban - ap 30%) siltumenerģijas tiek saražots ar videi draudzīgo kurināmo - šķeldu.

- Kāds ir *Rīgas siltuma* siltumtīklu garums?

- Rīgas pilsētas kopējais siltumtīklu garums ir aptuveni 800 km, to skaitā siltumtīkli, kas pieder *Rīgas siltumam*, ir aptuveni 688 km.

- Kāda ir siltumnesēja temperatūra *Rīgas siltuma* siltumtīklos, un kā tā ir atkarīga no āra temperatūras?

- Temperatūra siltumtīklos ir noteikta saskaņā ar apstiprināto temperatūru grafiku uz *Rīgas siltuma* siltumtīklu piederības robežas: minimālā temperatūra siltumtīklos ir 66 grādi, bet maksimālā 95-120 grādi. Pazeminoties āra gaisa temperatūrai, turpgaitas temperatūra siltumtīklos tiek paaugstināta.

- Kā *Rīgas siltums* regulē siltuma daudzumu īpaši aukstā laikā?

- Siltumenerģijas daudzums tiek regulēts, paaugstinot vai pazeminot siltumnesēja temperatūru atbilstoši temperatūras grafikam, kas ir pievienots

līgumam ar siltumenerģijas lietotāju (pie noteiktas āra gaisa temperatūras tiek nodrošināta noteikta siltumnesēja temperatūra).

Rīgas siltums piegādā rīdniekiem tik daudz siltumenerģijas, cik nepieciešams. Pie zemas āra gaisa temperatūras ierasts, ka siltumenerģijas patēriņš aug, tomēr iedzīvotājiem pašiem ir iespēja izvēlēties ISM uzstādīt ekonomiskajā vai komforta režīmā, tādā veidā regulējot saņemto siltumenerģijas daudzumu.

- Cik daudz siltuma *Rīgas siltums* vidēji piegādā rīdniekiem apkures sezonas laikā?

- 2016./2017. gada apkures sezonā klientiem nodotais siltumenerģijas apjoms bija 3,15 milj. megavatstundu (MWh), savukārt iepriekšējā apkures sezonā tas bija 2,86 milj. MWh.

Iedzīvotāji savas mājas ikmēneša siltumenerģijas patēriņu un to salīdzinājumu ar attiecīgo mēnesi iepriekšējā gadā var uzziņāt *Rīgas siltuma* mājaslapā www.rs.lv sadaļā „Iedzīvotājiem” un tālāk sadaļā „Patēriņa salīdzinājums”. Šajā sadaļā tiek publicēta informācija par ēku siltumenerģijas patēriņu jau kopš 2015. gada oktobra.

- Cik liels siltuma daudzums tiek pazaudēts siltumtīklos pa ceļam līdz gala patērētājam? Kā mainās siltuma zudumu daudzums, *Rīgas siltumam* veicot siltumtīklu modernizāciju?

- Kopš darbības uzsākšanas 1996. gadā līdz šim brīdim ir samazināti siltuma zudumi par 701 tūkst. MWh pārvadē, kas ir gandrīz 2,6 reizes. Izvērtējot samazinājuma apjomu, varam secināt, ka ar šo daudzumu iespējams, piemēram, apkurināt visu gadu tādas pilsētas kā Rēzekni, Jēkabpili, Jūrmalu, Jelgavu un

Ventspili kopā. Darbs pie siltuma zudumu samazināšanas notiek pastāvīgi, un pagājušajā finanšu gadā zudumu īpatsvars bija 11,87% no kopējā tīklā nodotā siltumenerģijas daudzuma, kas ir viens no labākajiem rādītājiem gan Latvijā, gan salīdzinot ar tuvējām kaimiņvalstīm.

- Vai apkures pieslēgšanas laikā ir iespējamas avārijas?

- Apkures pieslēgšanas laikā var notikt siltumnesēja noplūde, ja iedzīvotāji patvaļīgi maina sildķermeņus un atslēdz stāvvadus, tāpēc ir svarīgi saskaņot tehnisko dokumentāciju ar *Rīgas siltumu* un pieaicināt sertificētu speciālistu, veicot sildķermeņu nomaiņu.

- Kur vajadzētu ziņot par avāriju, ja Rīgas namu pārvaldnieka apsaimniekotajā mājā būs plīsis apkures sistēmas stāvvads, radiators vai cirkulācijas caurule?

- Jāvāna uz *Rīgas siltuma* klientu dienakts bezmaksas tālruni 80 000 90.

- Ko darīt, ja pēc apkures pieslēgšanas radiatoru dzīvoklī ir auksti vai tieši otrādi - dzīvoklis tiek pārkarināts?

- Ja ir līgums par ēku sistēmu iekšējo apkalpošanu ar *Rīgas siltumu*, jāvāna uz *Rīgas siltuma* klientu dienakts bezmaksas tālruni 80 000 90.

- Ar kādiem tarifiem Rīgas siltums iesāks apkures sezonu oktobrī, un kādas izmaiņas tarifā notiks nākotnē?

- Pamatojoties uz pēdējo AS *Latvijas Gāze* 10. aprīlī publicēto paziņojumu elektroniskajā vietnē *Latvijas Vēstnesis* par dabasgāzes tirdzniecības cenu, varam prognozēt, ka siltumenerģijas tarifs oktobrī ir un arī novembrī būs nemainīgs: 44,39 EUR/MWh bez PVN, un tas jau ilgstoši ir bijis zemākais gan Latvijas pilsētu, gan arī Baltijas valstu galvaspilsētu vidū.

Informācija par siltumenerģijas tarifiem oktobrī EUR/MWh (bez PVN) Latvijas pilsētās pieejami šeit: <https://www.sprk.gov.lv/jaunums/sakoties-apkures-sezonai-siltumenerģijas-tarifi-bez-lielam-izmainam>.

- Vai vēsturiski Rīgā ir bijuši masveida siltuma padeves traucējumi, un vai šāds situācijas ir iespējamas turpmāk?

- Rīgas siltuma pastāvēšanas vēsturē nav bijuši gadījumi, kad masveidā tikusi traucēta siltumapgāde. Lai novērstu šādus iespējamus traucējumus un nodrošinātu nepārtrauktu siltumapgādi, vasarā, laicīgi gatavojoties nākamajai apkures sezonai, tiek veiktas siltumtīklu hidrauliskās pārbaudes un katlumāju apkopes, kā arī rekonstruēti siltumtīkli bezkanāla tehnoloģijā.

- **Cik lieli ir rīdnieku parādi par siltumu? Vai šogad parādiem ir tendence pieaugt?**

- Nemot vērā, ka pagājušajā apkures sezona bija garākā *Rīgas siltuma* vēsturē, kā arī tā bija vēsākā pēdējo četru gadu laikā (attiecīgi rēķini kopsummā lielāki), mums bija bažas par to, kā klienti norēķināsies par iepriekšējā apkures sezonā patērēto siltumenerģiju.

Parāds ir līdzīgs kā iepriekšējā apkures sezonā, līdz ar to, ņemot vērā faktorus, kas iepriekš minēti, kā arī pateicoties zemajam tarifam, kas ilgstoši ir zemākais gan Latvijas pilsētu vidū, gan starp Baltijas valstu galvaspilsētām, maksājuma disciplīna tikko aizvadītajā apkures sezonā bija pat mazliet labāka salīdzinājumā ar iepriekšējo.

- Situācija ar parādiem ir dinamiska, un tā mainās ik dienu, patlaban parāds ir ap 200 tūkst. eiro, un tas ir nedaudz mazāks nekā iepriekšējā gadā.

- Kā Rīgas siltums informē dzīvokļu īpašniekus par parāda esamību?

- Pagājušajā apkures sezonā *Rīgas siltums* ir nosūtījis gandrīz 20 tūkstošus vēstuļu dzīvokļu īpašniekiem un apsaimniekotājiem par parāda esamību. Šie pasākumi tiek veikti, lai mudinātu iedzīvotājus aktīvāk iesaistīties savas mājas pārvaldīšanas procesā, komunicēt ar mājas pārvaldnieku, sekot rēķinu par piegādāto siltumenerģiju apmaksai un savlaicīgi risināt jautājumu par līdzekļu uzkrājumu parāda nomaksai, tādējādi nodrošinot apkures sezonas uzsākšanu.

- Vai 2016/2017. gada sezonā Rīgā bija mājas, kuras nesaņēma apkuri parādu dēļ?

- Visas ēkas, kas bija ieinteresētas saņemt siltumapgādi, situāciju ar parādiem risināja un apkuri saņēma. *Rīgas siltums* nav ieinteresēts iedzīvotājus saldēt, tāpēc no savas puses veicam sistemātiskas preventīvas darbības, strādājot visu sezonu gan ar apsaimniekotājiem, gan informējot īpašniekus. Mūsu attieksmei pret visiem klientiem jābūt vienādi - ja parādi līdz nākamajai apkures sezonai ir jānomaksā, tad šāda prasība tiek izvirzīta visiem.

- Cik patlaban ir māju, kurām draud apkures nepieslēgšana?

- Pašlaik apkures sezona ir sākusies, pieslēgušās 78,5% ēku, parādus vēl ir iespēja nomaksāt visiem, tāpēc patlaban nav iespējams pateikt, vai būs ēkas, kuras netiks pieslēgtas.

- Vai varat nosaukt pārvaldniekus, kas vienmēr laicīgi norēķinās par pakalpojumu, un tos, kuriem veidojas neparasti lieli parādi?

- *Rīgas siltums* izsaka pateicību visiem siltumenerģijas lietotājiem un ēku īpašniekiem/pārvaldniekiem, kuri savlaicīgi veic maksājumus par patērēto siltumenerģiju, tādējādi nodrošinot iedzīvotājiem nepārtrauktu siltumenerģijas piegādi un komfortablus apstākļus dzīvokļos. Kā labākos maksātājus šogad var minēt SIA *Rīgas pilsētbūvnieks* un SIA *Strazdumuiža*, DZĪKS: *Pavadonis*, *Zasulauks*, *Plavnieki*, *Lāčplēsis*, *Zolitūde*, *Purvciems*, *Zinātne*, *Pleskodāle*, *Ziemeļblāzma*, *Rododendrs-R* un *Imanta*.

- Kādi būtu RS padomi iedzīvotājiem pirms apkures sezonas sākuma?

- No iedzīvotāju uzdotajiem jautājumiem redzam, ka daļa iedzīvotāju joprojām kļūdains domā, ka apkure mājām tiek pieslēgta tad, kad vidējā āra gaisa temperatūra trīs diennaktis pēc kārtas nepārsniedz +8 grādus, tāpēc daļa rīdnieku gaida, kamēr tiks pieslēgta apkure un salst. Pašlaik galvenais un svarīgākais būtu atgādināt, ka šāds noteikums jau sen nepastāv. Rīgā apkures sezonu var sākt sev vēlāmā laikā, pie nosacījuma, ka mājai nav parādu par patērēto siltumu un siltumzēģis ir sagatavots apkures sezonai. **K**

Aicinām jūs apmeklēt informatīvo semināru "PAR JAUNUMIEM ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANĀ JŪRMALĀ"

Seminārā piedalīsies uzņēmuma *Clean R* izpilddirektors Valērijs Stankevičs

Seminārs notiks Jūrmalas pilsētas Kauguru vidusskolā 19.00, Raiņa iela 118.

Semināra laikā tiks izskatīti arī citi ar apsaimniekošanu saistīti aktuālie jautājumi

Semināru organizē Jūrmalas namu pārvaldnieku asociācija

Papildus informāciju var saņemt rakstot uz jnpa@inbox.lv vai zvanot pa tālruni: 27037230, nepieciešamības gadījumā varat pieteikties konsultācijai pie JNPA Valdes priekšsēdētāja Aleksandra Sakovska. Semināros būs iespēja saņemt atbildes uz uzdotajiem jautājumiem. www.jnpa.lv

ATKRITUMU IZVEŠANA SADĀRDZINĀSIES VAI BŪS LĒTĀKA?

Jūrmala kļūs par pirmo pilsētu Latvijā, kurā būs ieviesta konceptuāli atšķirīga pieeja sadzīves atkritumu apsaimniekošanai - sākot ar 2018. gada martu, jūrmalnieki maksās nevis par izvesto atkritumu apjomu, kā tas bija līdz šim, bet gan par reālo svaru. Tiek sagaidīts, ka šāda sistēma motivēs iedzīvotājus aktīvāk nodarboties ar atkritumu šķirošanu, tādā veidā vēl vairāk ekonomējot atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Pacentīsimies saprast, cik izdevīgi iedzīvotājiem būs nodot atkritumus pēc to svara?

Iespējamās neskaidriības - kādā veidā varēs nosvērt atkritumu konteineru, kā svērs zinās, kuras mājas atkritumi nonāk uz svāriem?

Svērsana notiks atkritumu savākšanas brīdī, kad ar iebūvētiem svāriem aprīkota pacelējkārta atkritumus izbērs atkritumu izvedējā. Konteinerā iebūvēts čips (neliela mikroshēma) speciālam nolāstajam ļaus nekļūdīgi noteikt, vai konteiners pieder konkrētajam klientam - dzīvojamajai mājai, biedrībai vai apsaimniekošanas uzņēmumam. Konteiners tiks nosvērts pirms satura izbēšanas savācējā un pēc tam vēl otru reizi - pēc tā iztukšošanas. Starpību fiksēs automātiski, un tā būs pamatā rēķinam, kuru nāksies apmaksāt klientiem.

Uzņēmums *Clean R* ir veicis sistēmas testēšanu, un izmēģinājuma apkopojums parāda, ka svērsanas rezultāts atbilst faktiskajam atkritumu svaram. Jāatzīmē, ka svērsanas sistēmas ir pārbaudītas Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrā.

Patlaban Jūrmalā notiek aktīva atkritumu konteineru čipēšana. Par to, kad katras mājas konteinerā būs ievietota mikroshēma, katram iedzīvotājam

uzņēmuma *Clean R* darbinieki paziņos ar telefona īsziņas vai elektroniskā pasta starpniecību. Čips tiks ievietots katrā atkritumu konteinerā, vienīgais jūrmalnieku pienākums ir *Clean R* darbiniekiem nodrošināt brīvu piekļuvi atkritumu konteineriem.

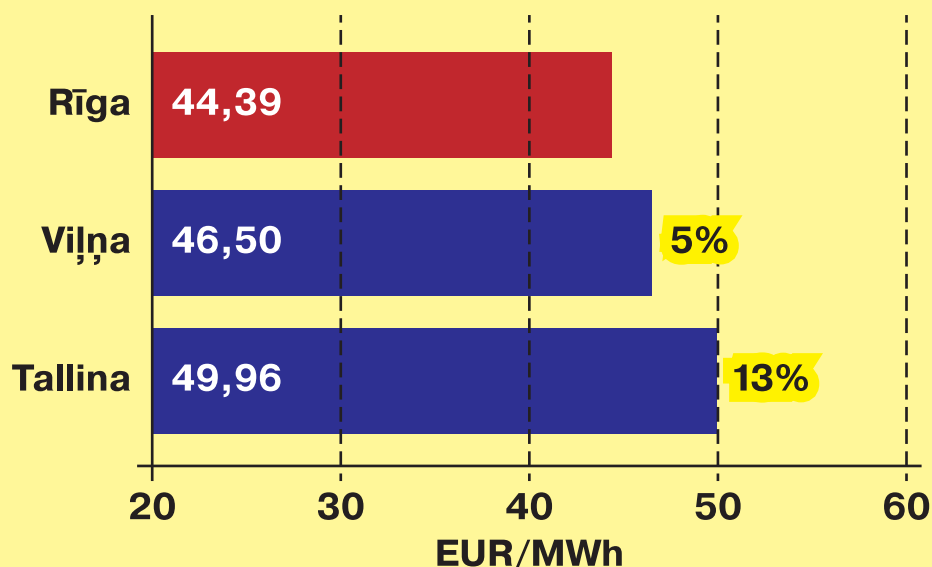
Čips ir pilnīgi nekaitīgs kā cilvēkiem, tā apkārtējai videi - nerada ne izstarojumu, ne skaņu, šī iekārta nenovēro klientus, neko nefiksē un neveic jebkādas ierakstus.

Vienlaikus ar atkritumu svērsanu Jūrmalā aktualizēsies „svešo atkritumu” problēma - visiem ļoti zināmā nelaime, kad neatverami svešinieki savus atkritumus izmet atkritumu konteineros, par kuriem nesamaksā ne centa.

Viens no paņēmieniem, kā pasargāt daudzdzīvokļu māju atkritumu konteinerus no svešiem piesārņotājiem - aprīkot tos ar piekaramajām atslēgām.

Vienkāršāks paņēmieni - aktīvāk iesaistīties uzraudzības pasākumos: pamanot, ka pie konteineru piebrauc mājai nepiederīga mašīna, no kuras izkrauj atkritumu saiņus, nekavējoties ziņot municipālajai policijai. **K**

Siltumenerģijas tarifs Baltijas valstu galvaspilsētās 2017. gada oktobrī (EUR/MWh bez PVN)

DZĪVOKĻA RĒKINS' LIELĀKS PAR' PENSIJU!

Pašvaldības dzīvokļa īrniece saņem šokējošu brīdinājumu par rēķina palielināšanos mājas remontdarbiem. Kā rīkoties?

A. ŠEVČENKO

Pensija – 249 eiro mēnesī, bet rēķins par dzīvokli paredzams 250 eiro apmērā. Šādā situācijā jau novembrī nonāks mūsu avīzes lasītāja Antoņina Obuhova, kura dzīvo pašvaldībai piederošā dzīvoklī Rīgā, Pērnavas ielā 37. Stāsts par to, kas pārvaldniekam dod tiesības atsūtīt brīdinājumu par remontiem paredzētā uzkrājuma maksas apmēra palielināšanu līdz 10 eiro par vienu kvadrātmetru.

Brīdinājums – pusgadu iepriekš

Antoņina Obuhova redakcijā vērsās pēc tam, kad bija saņēmusi apsaimniekošanas uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* brīdinājumu par dzīvokļa rēķina paaugstināšanos. Pārvaldnieks īrnieci brīdināja, ka, sākot no 2017. gada 1. novembra, maksa par īrēto dzīvokli Antoņinas kundzei paaugstināsies līdz 10 eiro par 1 dzīvokļa platības kvadrātmetru.

Redakcijas pārstāvji devās uz Pērnavas ielu, lai savām acīm apskatītu dzīvokli „zelta vērtībā”. Patiesība bija daudzreiz pieticīgāka – ieraudzījām 22 kvadrātmetrus lielu istabiņu ar virtuvi vecā centra mājā bez lifta. Šādas vecas mājas visbiežāk arī ir komunālo traģēdiju norises vietas.

– Agrāk mēs dzīvojām trīs ar pusi istabu lielā dzīvoklī, kas izrādījās saimniekam piederoša māja, – stāsta Antoņina. – Sprotams, ka samaksāt īri denacionalizētā mājā visai ātri kļuva neiespējami. Īpašniece apžēlojās un atļāva man ar meitu ievākties vienā istabā komunālajā dzīvoklī, taču par īri prasīja 60 latus mēnesī. Toreiz mana pensija bija 43 lati mēnesī... Pavisam drīz mūs no saimnieces mājas izlika tiesas ceļā.

Bez dušas un centrālpkures

Pēc izlikšanas no komunālā dzīvokļa Antoņina ar meitu saņēma pašvaldības dzīvoklīti vecā mājā Pērnavas ielā. Šeit nav dušas, tualete atrodas kāpnu telpā, bet apkurei izmanto elektrisko sildītāju.

– Dzīvoklī ir arī krāsns, – skaidro dzīvokļa īrniece, – bet mēs abas ar meitu slimojam ar astmu, tādēļ krāsns apkure izsauc smakšanu.

Diemžēl smakšanu izraisa ne tikai krāsns apkure, bet arī melnie pelējuma plankumi dzīvokļa stūros un nenomāca-

mā kopējās tualetes smaka, kas izplatās no apakšējā stāva.

Neskatoties uz to, sievietēm nenāk ne prātā žēloties, galvenais taču – jumts virs galvas. Tagad Antoņina baidās, ka nevarēs norēķināties arī par to.

– Beidzamā pusotra gada laikā esmu saņēmusi trīs dažādus brīdinājumus no SIA *Rīgas namu pārvaldnieks* par īres maksas palielināšanu, – saimniece rāda dokumentus. – Piemēram, 2016. gada jūnijā tiku informēta, ka maksa, sākot ar 2017. gada 1. decembri, būs 4,37 eiro par vienu dzīvokļa platības kvadrātmetru. Un tiešām – decembrī es saņēmu rēķinu par 109 eiro! Mēs tik tikko norēķinājāmies, jo Sociālās palīdzības dienests kā dzīvokļa pabalstu mums piemaksāja 7 eiro.

No nākamā dzīvokļa rēķina Antoņina baidījās kā no uguns, bet 2017. gada janvārī īres maksa atkal samazinājās līdz 1,20 eiro par kvadrātmetru. Tomēr mātei un meitu īsti nesanāca laiks atvilkt elpu, jo jau aprīlī mājas pārvaldnieks atsūtīja jaunu brīdinājumu par maksas celšanu. Antoņina tika brīdināta par izmaksu pieaugumu no 2017. gada 1. novembra, kas pārsniegš 10 eiro par vienu kvadrātmetru.

Un tagad parēķināsim: sievietes pensija ir tikai 249 eiro, meita ir Valsts nodarbinātības aģentūras uzskaitē un ilgstoši nevar atrast darbu. No kurienes ņemt 220 eiro, lai samaksātu par dzīvokli plus vēl 30–40 eiro, lai segtu pārējos komunālos pakalpojumus?

Bez remonta māja būs pagalam!

Uzņēmumā *Rīgas namu pārvaldnieks* mums paskaidroja, ka māja Pērnavas ielā 7 atrodas avārijas stāvoklī. Ja nekavējoties netiks sākti glābšanas darbi, viss var beigties ļoti slikti.

– Dzīvokļu īpašnieki ir pieņēmuši lēmumu pēc iespējas ātrāk savākt naudu remontam, – stāsta filiāles *Centrs* mājas

vadītājs Arnis Kriķis. – Ja mājas uzkrājumā būs nepieciešamie līdzekļi, mēs varēsim noslēgt trīspusēju līgumu ar izvēlēto būvuzņēmumu, kas sāks darbu vistuvākajā laikā.

– Kas šajā vecajā mājā ir atgadījies?

– 2014. gadā nomira viens no dzīvokļu īpašniekiem, iespējams, tādēļ neviens laikus nepamanīja, ka dzīvoklī ir plīsis ūdensvads. Ūdens zem liela spiediena paspēja izskalot starpstāvu pārsegumus mājas vidusdaļā. Situācija bija tik nopietna, ka nācās aicināt glābējus, un visi mājas iedzīvotāji tika evakuēti. Tomēr pēc tam speciālisti atzina, ka mājā joprojām var dzīvot, vienkārši nav iespējams lietot koplietošanas tualetes. Mēs novietojām sausās tualetes ārā un ļāvām iedzīvotājiem atgriezties dzīvokļos.

Trūkst vēl tikai 80 000 eiro

– Iznāk, ka cilvēki jau trešo gadu dzīvo avārijas stāvoklī esošā mājā?

– Jā, tādēļ, ka pirms remontdarbu sākšanas ir nepieciešams projekts, kuru var pasūtīt tikai pēc dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē pieņemta lēmuma. Par šo jautājumu kopsapulces un rakstveida aptaujas mājā bija, ja nekļūdos, sešas vai septiņas, jo iedzīvotāji nekādi nespēja vienoties. Visbeidzot 2016. gadā dažus dzīvokļus mājā nopirka ļoti aktīvi cilvēki, kuri saprata, ka jautājumu risināšanu vajag ņemt savās rokās. Viņi organizēja aptauju, kurā tomēr izdevās savākt nepieciešamo balsu skaitu par to, lai mēs kā apsaimniekošanas uzņēmums varētu pasūtīt pārsegumu atjaunošanas projektu.

– Kurš par to samaksāja?

– Projekta apmaksai tika nolemts izmantot mājā esošos remontdarbu uzkrājumus, aptuveni 4000 eiro.

– Un tagad dzīvokļu īpašniekiem ir jāsamaksā arī remonta izdevumi?

– Dzīvokļu īpašnieki paši atrada būvuzņēmumu, kas ir piekritis veikt visus darbus aptuveni par 80 000 eiro. Ja darbi netiks sākti ļoti strauji, var beigties projekta derīguma termiņš – divi gadi – un iedzīvotāji zaudēs jau ieguldīto naudu. Dzīvokļu īpašnieki ir ieklausījušies mūsu argumentos, tādēļ pieņēmuši lēmumu, sākot ar 2017.

gada martu, maksāt nākamo remontu uzkrājumā 2,5 eiro par vienu dzīvokļa platības kvadrātmetru mēnesī. Turīgākie dzīvokļu īpašnieki varēja deponēt uzreiz visu summu, kas bija aptuveni 3–4 tūkstoši eiro no dzīvokļa.

Īrniekiem arī jānāk uz sapulcēm

– Kādēļ mājas dzīvokļu īpašnieki jau no marta maksā 2,50 eiro par kvadrātmetru, bet īrniecei Antoņinai joprojām pienāk rēķini par 1,20 eiro par kvadrātmetru?

– Apsaimniekotājs dzīvokļu īpašniekiem maksu var palielināt jau nākamajā mēnesī pēc tam, kad īpašnieku kopība kopsapulcē vai aptaujas veidā ir pieņēmusi šādu lēmumu. Taču, lai apsaimniekotājs varētu paaugstināt īres maksu īrniekam, saskaņā ar *Dzīvojamu telpu īres likumu* viņam ir pienākums nosūtīt speciālu brīdinājumu ne mazāk kā sešus mēnešus pirms maksas paaugstināšanas brīža.

– Tātad visi dzīvokļu īpašnieki maksā vairāk jau kopš marta, bet Antoņina un citi nomnieki sāks maksāt tikai novembrī?

– Jā, un šajā periodā dzīvokļu īpašnieki, kuriem palielinājums stājās spēkā nekavējoties, jau ir paspējuši veikt lielus ieguldījumus, savukārt nomniekiem sešu mēnešu laikā ir izveidojies nosacīts parāds. Šo starpību viņiem nāksies samaksāt 2017. gada novembrī, bet pēc tam viņi tāpat kā visi pārējie maksās vienādi – 2,50 eiro par kvadrātmetru.

– Taču no jūsu paziņojuma nabaga īrniece ir sapratusi, ka viņai visu turpmāko laiku par remontdarbiem būs jāmaksā 220 eiro. Vai brīdinājumā kaut kā saudzīgāk nevarējāt cilvēkam izskaidrot, ka šokējošā summa būs tikai vienu mēnesi?

– Nomnieki par to varēja uzzināt kopsapulcē, un daudzi to arī izdarīja.

Neskatoties uz to, ka šie cilvēki nav dzīvokļu īpašnieki, viņiem ir jāpiedalās mājas kopsapulcēs, lai savlaicīgi saņemtu informāciju par to, kas notiek mājā. Tāpat mēs sapulcē īrniekiem izskaidrojām, ka viņi var uzrakstīt iesniegumu ar lūgumu rast iespēju jau no marta maksāt līdzvērtīgi ar dzīvokļu īpašniekiem, kas palīdzētu izvairīties no lielā maksājuma novembrī.

Kam ir tiesības uz dzīvokļa pabalstu?

Jāpaskaidro, ka aprīlī Antoņina sliņģoja, tādēļ nevarēja piedalīties kopsapulcē. Tagad viņa baidās, ka nespēs nomaksāt lielo rēķinu novembrī.

Šajā gadījumā, kā mums paskaidroja Rīgas domes Sociālajā dienestā, Antoņinai jāprasa dzīvokļa pabalsts. Tiesības saņemt dzīvokļa pabalstu ir personām, kuras ir deklarējušas pamata dzīvesvietu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, dzīvo atbilstoši iesniegumā norādītajai adresei un kuru vidējie ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 284,57 eiro katram ģimenes loceklim vai atsevišķi dzīvojošai personai darbspējīgā vecumā mēnesī, bet atsevišķi dzīvojošam vecuma vai invaliditātes pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējam nepārsniedz 355,72 eiro mēnesī. Šajā gadījumā mājokļa pabalsts tiks aprēķināts tādā veidā, ka pēc dzīvokļa rēķina apmaksāšanas Antoņinai tiktu nodrošināts garantētais ienākumu līmenis. Rīgā šis ikmēneša garantētais minimālais ienākums ir 128,06 eiro vecuma vai invaliditātes pensijas saņēmējam, kā arī valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējam; 56,91 eiro – darbspējīgām personām. Tas nozīmē, ka pēc rēķinu apmaksas Antoņinai un viņas meitai jāpaliek 185 eiro. Ja viņām atliks mazāka naudas summa, palīdzēs Sociālais dienests. **K**

Fakts

Māja Pērnavas ielā 37 Rīgā sastāv no diviem literiem. Sākumā iemaksas avārijas novēršanas remontdarbiem veica abu māju dzīvokļu īpašnieki, taču pēc tam dzīvokļu īpašnieki pieņēma lēmumu par remontdarbu uzkrājumu dalītu krāšanu. Tagad atsevišķi stāvošais liters, kuram remontdarbi nav vajadzīgi, remontdarbu uzkrājumu veidošanā nepiedalīsies. Tādēļ situācija mājā mainījās trīs reizes un īrnieki saņēma trīs saturā atšķirīgus brīdinājumus par izmaiņām maksājumu apmēros.

REMONTDARBI NEAPSTĀJAS

Uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* galvenā inženiere: „Šajā gadā iedzīvotāji biežāk izvēlējušies pilnu mājas renovāciju”

Liene VARGA

Kaut arī laikapstākļi ir pasliktinājušies, daudzdzīvokļu mājās Rīgā aktīvi turpinās remontdarbi. Daudzu māju īpašnieki šogad tikuši pie jauna jumta, ir nomainīti logi un avārijas stāvoklī esošās caurules.

Teju katra desmitā māja ir par siltināšanu

Par to, kādus remontdarbus saviem klientiem organizē apsaimniekošanas uzņēmums *Rīgas namu apsaimniekotājs*, stāsta galvenā inženiere Viktorija Kurajeva.

– Patlaban *Rīgas namu apsaimniekotāja* apsaimniekošanā ir 170 māju, – atzīst V. Kurajeva. – Jāatzīmē, ka daudzās mājās remontdarbi turpinās, neskatoties uz šī gada nepatīkamajiem laikapstākļiem, kas pilnībā izjauca ierasto remontdarbu sezonu. Tagad, rudenī, mēs varam mainīt un remontēt iekšējās komunikācijas tajos objektos, kur atbilstošu lēmumu iedzīvotāji ir pieņēmuši šī gada pavasarī un vasarā.

– Cik lielus līdzekļus dzīvokļu īpašnieki ir gatavi ieguldīt mājas remontdarbos?

– Gluži tāpat kā iepriekš iedzīvotājiem ir izvēles iespēja – viņi var pakāpeniski krāt naudu plānotajiem remontdarbiem un katru gadu mājā veikt nelielus uzlabojošus darbus vai ar apjomīgu aizņēmuma palīdzību uzreiz veikt mājas renovāciju. Zīmīgi, ka šogad daudzu māju dzīvokļu īpašnieki nopietni apsver iespēju īpašuma renovācijai izmantot Eiropas Savienības (ES fondu) atbalsta līdzekļus vai Rīgas domes piedāvāto programmu.

– Cik liela ir šī interese?

– Par mājas pilnu renovāciju energoefektivitātes paaugstināšanai lēmumu jau ir pieņēmušas 13 uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* pārvaldīšanā esošās mājas. Būtībā tas nav pārsteigums – iedzīvotājiem pastāv iespēja 50% ieguldītās naudas saņemt atpakaļ no ES fondiem.

– Var teikt, ka zināma daļa iedzīvotāju ir noticējuši ēku energoefektivitātes paaugstināšanas programmai?

– Tā var teikt. Piemēram, mājai Salaspilī, Celtnieku ielā 2, mēs palīdzējām noorganizēt tehnisko apsekošanu, energoaudit, izstrādāt renovācijas projektu un izveidot darbu izmaksu tāmes. Finanšu institūcija *Altum* mājai jau ir apstiprinājusi līdzfinansējuma piešķiršanu no ES fondiem. Pašlaik māja Celtnieku ielā 2 konkursa kārtībā veic darbu izpildītāju atlasī.

– Cik mājas Celtnieku ielā 2 dzīvokļu īpašnieki maksās par šādu kompleksu renovāciju?

– Renovācija mājai kopumā izmaksās aptuveni 200 000 eiro, un pēc visu darbu pabeigšanas dzīvokļu īpašnieki ir noskaņoti panākt tādu siltuma ietaupījumu, lai saņemtu 50% ieguldīto līdzekļu atmaksu. Pārējās 12 mājas, kuras ir pieņēmušas lēmumu par renovācijas veikšanu, atrodas Rīgā. Visas jau ir iesniegušas savus iesniegumus un gaida finanšu institūcijas *Altum* atbildi.

Remontēt var arī pakāpeniski

– Kā rīkojas tās mājas, kuras nesadūšojas ņemt kredītu pilnas renovācijas veikšanai?

– Tās mājas turpina pakāpenisku līdzekļu uzkrāšanu nepieciešamajiem remontiem.

Kad vajadzīgā summa ir sakrāta, viņi vērsas pie mums ar lūgumu organizēt iecerētos remontdarbus. Piemēram, piecstāvu ēkā Anniņmuižas ielā 40A iedzīvotāji vairāku gadu laikā sakrāja 19 000 eiro jumta remontam. Vēlos atzīmēt, ka šīs mājas dzīvokļu īpašnieki lēmuma pieņemšanai laiku netērēja velīgi un negaidīja avārijas situācijas iestāšanos. Rezultātā tika pie jauna jumta jau šogad.

– Kādus ārdarbus šogad vēl ir paveicis *Rīgas namu apsaimniekotājs*?

– Tā kā sērījveida mājās lielus siltumzudumus veido noplūdes caur logiem, mūsu klienti turpina mainīt logus koplietošanas telpās. Interesantu risinājumu bija atraduši mājas Admirāļu ielā 22 dzīvokļu īpašnieki. Šī koplīmes tipa māja ir īpaša ar to, ka vairākus gadus ir bez centralizētās siltumapgādes. Lai mājā noturētu pēc iespējas vairāk siltuma, iedzīvotāji lūdza ne tikai nomainīt logus, bet arī logiem piegulošās koka konstrukciju daļas. Agrāk šī konstrukcija bija prasta koka kaste, pildīta ar stikla vati. Laika gaitā vate sen bija zaudējusi siltumizolējošās īpašības, dēļu apšuvums izžuvis un sameties, tādēļ koplietošanas telpās svilpoja vējš. Tagad ir ne tikai jauni logi, bet saremontētas arī koka starpsienas – aizpildītas ar jaunu siltinātāju un no ārpusē

apmetas. Pēc remonta mājā ir kļuvis daudz siltāk.

– Kādus remontdarbus veicat iekštelpās?

– Galvenokārt remontējam māju iekšējās komunikācijas, turklāt *Rīgas namu apsaimniekotāja* klienti bieži cenšas uzreiz samainīt gan aukstā, gan karstā ūdens gūlvadus pagrabā. Gadījumā, ja mājai tik apjomīgi darbi uzreiz nav pa spēkam, iedzīvotāji darbus ar apsaimniekotāja atbalstu var sadalīt etapos. Piemēram, šogad šādā veidā caurules ir nomainījuši dzīvokļu īpašnieki divās mājās Salaspilī – Enerģētiķu ielā 6 un Enerģētiķu ielā 19.

Kā nomainīt stāvvadus?

– Vai var teikt, ka viens no sarežģītākajiem darbiem mājā ir stāvvadu nomaina?

– Tā teikt var, jo ne jau pats darbs ir sarežģīts, bet gan tā organizēšana – nomaina ir jāsaskaņo ar visiem dzīvokļu īpašniekiem. Stāvvads ir komunikācija, kas iet cauri visiem dzīvokļiem, tādēļ atliek vienam kaimiņam pateikt: „Nekā nebija, es jūs pie sevis nelaidīšu!”, un pilnvērtīgs remonts nenotiks. Par laimi, mums ir mājas, kurām ir izdevies panākt vienprātību, un viņi ar godu ir nobeiguši remontdarbus. Piemēram, māja Dzirciema ielā 69. Tā ir deviņstāvu ēka, kurā cauri katram dzīvoklim iet divi pāri karstā, aukstā ūdens un kanalizācijas stāvvadi. Šogad šajā viensekcijas deviņstāvu mājā tika nomainīti divi stāvvadu pāri (no astoņiem), kas mājai izmaksāja 12 000 eiro.

– Tātad pilnīgai stāvvadu nomainai mājai būs nepieciešami 48 000 eiro?

– Tā ir, un iedzīvotāji turpinās mērķtiecīgus uzkrājumus šo remontdarbu veikšanai. Un tas nav viss – šajā mājā jau ir pilnībā savestas kārtībā apakšējās sadales caurules. Finansējums remontdarbiem viena gada laikā pieaug par 3500 eiro, jo dzīvokļu īpašnieki ir pieņēmuši lēmumu krāt 0,16 eiro par vienu kvadrātmetru mēnesī.

– Ja dzīvokļu īpašnieku vairākums nepieņems lēmumu ikmēneša maksu palielināt, visu stāvvadu nomainai iedzīvotājiem būs jākrāj vēl 10 gadus?

– Patiesībā šādu praksi novērojam daudzās mūsu apsaimniekošanā esošajās mājās. Kolīdz mājā sākas kārtīgi remontdarbi, iedzīvotāji kļūst arvien azartiskāki un vēlas padarīt arvien vairāk.

Kāpņu telpas remonts – pašu spēkiem

– Šogad uz jūsu uzņēmumu ir pārnākuši daudzi jauni klienti. Vai esat jau paguvuši šajās mājās kaut ko izdarīt?

– Darbus darām, un gribētos atzīmēt mājas Kartupeļu ielā 45 un 47. Šīs ēkas savulaik saviem darbiniekiem ir būvējis parfimērijas flagmanis *Dzintars*, un joprojām tur dzīvo bijušie un esošie rūpnīcas darbinieki. Tie ir lieliski un ļoti aktīvi cilvēki. Piemēram, viņi ir pieņēmuši lēmumu savas mājas kāpņu telpas izremontēt, tā sakot, uz sabiedriskiem pamatiem.

– Kā tas ir?

– Iedzīvotāji ir nolēmuši daļu mājas uzkrājumu naudas iztērēt vajadzīgo materiālu iegādei, bet remontdarbus veikt pašu rokām.

– Cik naudas izdodas ietaupīt, remontējot šādā veidā?

– Patlaban ir nopirkti materiāli 500 eiro vērtībā, kas varētu nebūt galējā summa. Taču pat tad, ja materiāliem iztērēs 1000 eiro, ekonomija būs. Salīdzinājumam varu minēt – ja kāpņu telpas remontam nolīgtu būvfirmu ar būvsertifikātu, par tādu pašu darbu apjomu prasītu 5000 līdz 6000 eiro.

Kartupeļu ielas mājās ietaupītie līdzekļi lieti noderēs projekta izstrādei, lai mājas pievienotu pilsētas centralizētajai siltumapgādei (pašlaik mājas siltumu saņem no rūpnīcas *Dzintars* katlumājas).

– Citi *Rīgas namu apsaimniekotāja* jaunie klienti arī ir tik aktīvi?

– Šajā gadā vairākas mājas pie mums pārnāca, ņemot līdzi jau uzkrātos līdzekļus, tādēļ nekavējoties naudu ieguldīja darbos.

– Kādēļ nauda nebija iztērēta pie iepriekšējā apsaimniekotāja?

– Manuprāt, tā ir interesanta parādība – iedzīvotāji stāsta, ka nav varē-

juši sagaidīt reālus darbus no pārvaldnieka, kaut arī nauda bijusi jau sakrāta. Citos gadījumos dzīvokļu īpašnieki ir bremzējuši darbu sākšanu, jo pārvaldnieks piedāvājis tos veikt par neadekvāti augstām cenām.

Mūsu klienti var pilnībā kontrolēt mājas uzkrājumu izlietojumu, tādēļ, pārnākot pie *Rīgas namu apsaimniekotāja*, darbi tiek sākti bez vilcināšanās.

Vispirms – darbs, samaksa – pēc tam

– Cik daudz naudas būtu jākrāj tipiskai sērījveida mājai, lai pakāpeniski veiktu visus nepieciešamos remontus?

– Pēc mūsu uzņēmuma pieredzes varu teikt, ka uzkrājuma summai nevajadzētu būt mazāka par 0,20 eiro mēnesī par vienu kvadrātmetru. Protams, summa ļoti ietekmē mājas kopējā kvadrātūra, tehniski būvnieciskais stāvoklis un specifisku remontdarbu nepieciešamība. Loģiski, ka daudzstāvu vai daudzsekciju mājai vienmēr būs vieglāk sakrāt vajadzīgos līdzekļus nekā nelielai ēkai.

– Vai *Rīgas namu apsaimniekotājs* šādiem klientiem ir gatavs aizdot naudu vajadzīgo darbu izpildei?

– Jā, šādi mēs rīkojamies ik gadu. Piemēram, aizdevumu nesen saņēma māja Raņķa dambī 7 k-2 pamatu aizsargapmales nomainīšanai. Mājai Raņķa dambī 7 k-1 līdzīgs remonts jau bija veikts, un kaimiņi ieraudzīja, ka remonts ir sevi attaisnojis. Aizsargapmales nomaina izmaksāja 5200 eiro, tādēļ kopsapulce nobalsoja par aizņēmumu darbu izpildei. Lai to dzēstu, turpmāk vienu gadu mājas iedzīvotāji maksās 0,21 eiro par kvadrātmetru. Vēlos piebilst, ka tie klienti, kuriem ir sarežģīta finanšu situācija, uzņēmumam *Rīgas namu apsaimniekotājs* var izveidot norēķinu grafiku termiņā līdz 36 mēnešiem. **K**

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

DUBULTS TRIECIENS

Sadzīves tehnika var pēkšņi nogalināt: vīrietis saņēma letālu triecienu no strādājošas veļas mašīnas!

Mūsdienu sadzīves tehnika ne tikai padara dzīvi daudz vieglāku, bet var būt arī daudzu briesmu avots. Protams, visi ir dzirdējuši, ka, stāvot vannā, labāk neliecot matu žāvētāju. Bet, vai veļas mazgājamā mašīna vannas istabā var kļūt par slepkavu? Izrādās, var gan, jo nesen Novosibirskā cilvēks mira tieši šāda iemesla dēļ. Kas jāzina par iespējamām briesmām, pieslēdzot elektroierīci vannas istabā?

Tragēdija notika septembrī. Kā daudziem iedzīvotājiem tagāki bojā gājušā vīrieša dzīvoklī veļas mašīna atradās vannas istabā. Tā kā atstāt strādājošu ierīci bez uzraudzības ir bīstami kaut vai tādēļ, ka nejausi var pārplīst vai norauties ūdens aizplūdes caurule, cilvēki agregātu darbina laikā, kad paši atrodas dzīvoklī. Ko darīt, ja veļas mazgāšanas laikā jāmazgājas pašam vai kas cits jādara vannas istabā?

Bīstamā vannas istaba

Labāk tā būtu padomājis vīrietis, kurš nolēma mazgāties, neraugoties uz blakus strādājošu veļas mašīnu. Briesmas pamanīja sieva, pēc kuras stāstītā, vīrs saņēma strāvas triecienu, bet diemžēl neizdzīvoja.

Turklāt šis nav unikāls gadījums, kad strādājoša sadzīves tehnika vai elektroierīce tā vai cita iemesla dēļ kļūst par cilvēka nāves cēloni. Tā, piemēram, pirms diviem gadiem pasaules čempionāta hopeja ar bumbuņu bronzas medaļas laureāte Krievijas izlases dalībniece Ludmila Jurlova gāja bojā, jo aizdegās veļas mašīna. Ģimene devās pie miera, bet mašīna turpināja mazgāt drēbes. Naktī kaut kas aizdegās, bet Ludmila, viņas vīrs un četrus gadus vecais dēls nosmaka dūmos.

Nav reti gadījumi, kad cilvēki, nemaz nedomājot par drošību, vannā ņem līdzī telefonu vai planšeti, pieslēdz to strāvas padevei un pēc tam nejausi iemet vannā. Šādi 2016. gada februārī Maskavā gāja bojā skolniece. Meitenes māte sacēla trauksmi, kad meita pārāk ilgi nenāca ārā no vannas istabas. No sākuma viņa to skaļi sauca, pēc tam ar grūtībām atvēra durvis un pamira no šausmām – vannā gulēja viņas mirušais bērns. Pirksti turēja mobilā telefona lādēšanas vadu (pirk-

sti bija nodeguši līdz kauliņiem), pats telefons – parasts smartfons – mētājās uz grīdas.

Ar ūdeni un elektrību joki nav vispār! Iespējams, tādēļ atsevišķu modeļu veļas mašīnu instrukcijās uzrakstīts, ka tās nav vēlams darbināt laikā, kad vannas istabā kāds mazgājas. Ar pārējo elektrisko iekārtu – skuvekli, elektrisko suku, matu žāvētāju – izmantošanu jābūt ļoti piesardzīgiem.

Pie vainas – bojājums

„Grūti pateikt, kādēļ vīrietis gāja bojā mazgājoties, kad strādāja veļas mašīna. Vispār nekam tādām notikt nevajadzēja,” saka sadzīves tehnikas remontmeistars Ivans. „Acimredzot kaut kas nebija kārtībā ar elektrību vai pieslēgumu, jo kā veļas mašīna, tā vanna un caurules ir saņemtas.”

Speciālists izsaka pieņēmumu, ka veļas mašīnai ir bijis kāds bojājums, bet vīrietis, izkāpdams no vannas, tai pieķēries ar slapjām rokām un saņēmis triecienu.

„Senāk nedrīkstēja vienā rokā turēt elektroierīci, bet ar otru pieskarties apkures radiatoriem. Tā varēja izveidoties

10 gadi – termiņš, pēc kāda ledusskapim vai ūdens sildītājam ir nepieciešama tehniskā apskate.

sazemējuma ķēde, kur cilvēks kalpotu par strāvas pārvadu. Gadījumos, ja sirds nav gluži teicamā kārtībā, no nelaimes neizvairīties. Padomju laikos elektroierīču instrukcijās bija ietverts šāds brīdinājuma punkts.

Meistars piebilst, ka visumā nav nekā ārkārtēja situācijā, kad vanna tiek izmantota reizē ar veļas mazgāšanu.

„Nav nemaz tik reti gadījumi, kad agregāts „sit ar elektrību”. Taču, ja

Bīstami un ne tik ļoti bīstami: veļas mašīna vannas istabā slēpj daudz lielāku apdraudējumu nekā tās atrašanās virtuvē.

cilvēks stāv uz sausas grīdas, neķeras pie ierīces ar slapjām rokām, tad nekādas briesmas nedraud,” mierina meistars. „Tomēr pie mazākajām aizdomām par sadzīves elektrotehnikas bojājumu noteikti ir jāvērsas pēc palīdzības pie meistara. Tāpat arī, iegādājoties jaunu elektrisko ierīci, drošāk tās pieslēgšanu uzticēt profesionālim. Bieži gadās situācijas, ka elektroierīce ir paredzēts saņemums, bet dzīvoklī esošajām kontakt-

elektroniskās cigaretes. Šī slodze, protams, ietekmē elektrotīklu, – skaidro VUGD pārstāvji.

Viņi atgādina, ka atstāt bez pieskatīšanas strādājošas elektroierīces nav atbildīgi. Ir zināms ne mazums gadījumu, kad uz nakti atstāta veļas mašīna vai trauku mazgājamā mašīna ir aizdegusies.

– Visbiežāk tas ir noticis tieši tad, kad iekārtas bija atstātas darboties bez pieskatīšanas, bet aizdegšanās iemesli bijuši visdažādākie – sākot no novecojušas tehnikas līdz atklāti sabojātiem elektrības vadiem.

VUGD speciālisti regulāri informē iedzīvotājus par visiem pamanītajiem bojājumiem mājas elektroapgādes sistēmā. Tiek atzīmēts, ka daudzās mājās joprojām ekspluatē pavisam instalētus un morāli un tehniski novecojušus elektrības vadus.

– Bieži gadās, ka laika vai līdzekļu trūkuma dēļ vecos elektrības vadus savieno ar jaunajiem. Šādā gadījumā notiek alumīnija savienošana ar varu un tas noved pie oksidēšanās un gala rezultātā – pie ugunsgrēka.

Bieži jaunas elektroinstalācijas montāžas laikā tiek izmantoti vadi, kuri nav paredzēti tik lielai jaudai, kāda ir mājā. Tāpat dzīvokļos tiek izmantoti pagarinātāji, bieži tos savieno vienu ar otru, rezultātā tas var novest pie pārslodzes.

Vienkārši padomi

1. Atvienojiet aizņemtās, bet nelietotās kontaktligzdas – bieži gadās, ka dzīvoklī ir aizņemtas visas kontakt-

ligzdas, bet ierīces netiek izmantotas.

2. Der ielāgot, ka brīvi stāvošos vadus un pagarinātājus nedrīkst atstāt zem smagiem priekšmetiem vai pieļaut to ievēršanos durvju vārtņē.

3. Ja ir aizdegusies elektriskajam tīklam pievienota elektroierīce, nekādā ziņā to nedzēst ar ūdeni. No sākuma ierīce jāatvieno no tīkla, pēc tam jānodzēš liesmas. Vislabāk izmantot ugunsdzēsšanas aparātu, vēlams, ar marķējumu E (vajadzības gadījumā to drīkst izmantot pat tīklam pievienotu ierīču dzēšanai).

4. VUGD atgādina, ka elektroierīces un elektrības vadus labot drīkst tikai speciālists. Improvizācija un pašdarbība var būt ļoti bīstama. Diemžēl bieži nelaimes gadījumi notiek ar tādām ierīcēm, kas pēc ārējā izskata neizraisa aizdomas. Ja par kādu elektroierīci rodas šaubas, labāk to parādīt meistaram tehniskās apskates veikšanai.

5. VUGD speciālisti iesaka lietās mājās novērtēt ar kritisku skatu – pievērst uzmanību ierīces ražošanas gadam, ieklausīties mehānisma darba skaņā, fiksēt, vai konkrēts agregāts pārlieku bieži mājā neizsīt drošinātājus. Ja kaut kas no minētā liek apšaubīt ierīces darbu, labāk no tās šķirties, pirms notikusi nelaime.

6. Beidzamais ieteikums – uzturēt elektroinstalāciju labā kārtībā: sadales kārbas turēt aizvērtas, kontaktligzdas stingri nostiprināt, no vadiem nedrīkst būt atdalījušās atsevišķas šķiedras. **K**

Visa pamats – sazemējums

Tehnikai, piemēram, ūdens sildītājam, veļas mašīnai, obligāti jābūt sazemētai, kā arī vannai, ja tā ir no čuguna, tērauda vai cita metāla. Zemējums ir aizsardzība, kas savāc elektrisko strāvu tās rašanās brīdī agregātos un novada zemē.

Agrāk daudzstāvu mājās zemējuma nodrošināšanai izmantoja metāla kanalizācijas vai ūdensvada stāvvadus. Tagad to darīt ir stingri aizliegts.